22
2003

Zdarma na CD: Osm závodních her a vše pro domácí kancelář

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

počítač pro každého

Test počítačů:
Co pořídíte za 20 000 Kč?

Obrázky z mobilu

PŘEDSTAVUJEME:

Teď už vím, jak na to!

- Formátování buněk v OpenOffice Calc
- Přehledné diagramy v prezentacích
- Klávesové zkratky pro MS Office
- Jak srovnat pokřivené obrázky
- Tiskneme na štítky v 602Text
- Jak uložit soubory do archivu
- Jak na šablony ve Wordu

Křížovka o ceny: Vyhrajte jazykové slovníky nebo encyklopedii

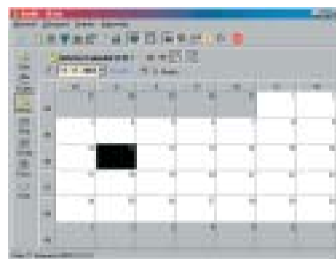
POČÍTAČ PRO KAŽDÉHO | www.ppk.cz

představujeme

magazín

jak na to

internet

domácí počítač

inzerce

Vážení čtenáři,

tak stále nevíme, zda jsou inteligentnější lidé, nebo stroje. Právě skončený zápas nejlepšího světového šachisty Garryho Kasparova s šachovým programem X3D Fritz skončil v New Yorku nerozhodně. Hrálo se na čtyři partie: jednu vyhrál počítač, jednu vedoucí hráč světového žebříčku živých šachistů a dvě partie skončily remízou. Byl to letos už třetí nerozhodný souboj předního šachisty s jedním z nejlepších šachových programů. Vypadá to, že schopnosti lidí a strojů jsou na stejné úrovni a další vývoj bude záležet na tom, kdo se bude rychleji učit a zdokonalovat. Ostatně remízou skončil i souboj lidstva a strojů ve třetím dílu filmu Matrix. Tento boj na život a na smrt, který provázely vedle působivých ohňostrojů potoky krve na straně jedné a potoky hydraulického oleje na straně druhé, se většinou odehrával ve stejném prostředí jako výše zmíněný šachový zápas. Tím prostředím je virtuální realita. Rozdíl byl jen v tom, že Kasparov nebyl do děje zapojen prostřednictvím trnu zaraženého do mozku, ale „jen“

s využitím brýlí pro trojrozměrné vidění obrazu na monitoru a za pomoci programu na rozpoznávání hlasu. Co však není dnes, to může být v blízké budoucnosti. Nezávidím šachistům a doufám, že pro nás ostatní budou počítače nadále spíše nástrojem a pomůckou nežli protivníkem.

Ivan Heisler, šéfredaktor

inzerce

Všestranný kapesní počítač

Kapesní počítač **HP iPAQ h4150** o rozměrech 113,6 × 70,6 × 13,5 mm nabízí vysoký výkon (o to se stará 400MHz Intel s technologií Xscale) a také bezdrátový přístup k počítačovým sítím (podporuje standard 802.11b). Pro komunikaci s počítačem či s mobilním telefonem můžete využít i bezdrátovou technologii Bluetooth. Dotykový barevný displej s podsvícením pracuje v rozlišení 240 × 320 bodů a zobrazuje 65 536 barev. Tento model má 64MB paměť a dobíjitelná baterie s kapacitou 1000 mAh udrží přístroj v provozu cca 12 hodin. Díky zabudovanému reproduktoru nebo výstupu pro sluchátka můžete poslouchat např. hudbu ve formátu MP3 stereo. Mikrofon poslouží pro pořizování hlasových poznámek.

http://www.hp.cz

Další aliance e-obchodů

Společnosti Internet Mall a Zero One uzavřely dohodu o marketingové spolupráci. Společnost Zero One zařadí svůj internetový obchod showpark.cz (donedávna e-store.cz) do nákupní galerie Internet Mall. Ve všech internetových obchodech Internet Mall jsou umístěny vzájemné odkazy.

http://www.mall.cz
http://www.showpark.cz

LANGMaster nabízí pomoc školství

Společnost LANGMaster International se rozhodla navázat na dosud velmi úspěšnou spolupráci s českými školami a zahájila *Program 75 000 000 Kč českým školám.* Jeho primárním cílem je zjednodušit vyzkoušení, nasazení a licencování produktů LANGMaster a především vytvořit rovnocenné podmínky všem školám při přístupu k nejmodernějším výukovým pomůckám. Cílem programu je vytvořit rovnocenné podmínky a možnosti elektronického vzdělávání pro všechny školy a podpořit především malé a střední školy a školy se žáky se speciálními potřebami (speciální školy).

http://75000000.branavedeni.cz

Výsledky soutěže V-klubu č. 18/03

i

Správné odpovědi:
1) Petr Rajchert hrál v seriálu Život na zámku. (C)
2) Zpěvačka Dido pochází z Velké Británie.

Výherci se stávají:
V. Dosoudil z Rýmařova, V. Šnajdr ze Šternberku, S. Říha z Českých Budějovic, M. Petřina z Olomouce, M. Hýbl z Rumburku, M. Dejdar z Přelouče, P. Mikulica z Čelákovic, P. Havlíková z Klášterce nad Ohří, J. Ježek z Jaroměře, Z. Svoboda z Čechtína, Petr Chvojka z Dobříše, M. Kašpar z Kravska, B. Blažek z Českých Budějovic, P. Janík z Ostravy, J. Kejzlarová z Dolan, M. Kloudová z Batelova, Zdeněk Hřebačka z Teplic, P. Hladík z Velkého Meziříčí, J. Zavadil z Jablonce nad Nisou, T. Turek z Ostravy 3, P. Švec z Prahy 10, F. Skořepa z Poděbrad, P. Kakáč ze Žďáru, A. Homola z Vápna u Přelouče, J. Kovářová z Uh. Hradiště, A. Rygiel z Petrovic u Karviné, V. Pastyřík z Hořan, M. Pěnkava z Náměště nad Oslavou, R. Radza z Prahy 12, J. Nosek ze Studence a P. Vopalka z Vysokého nad Jizerou.

LANGMaster uvádí na trh nový titul pro školy

Společnost LANGMaster International připravila na konci října k prodeji nový produkt z řady LANGMaster Škola hrou. Multimediální titul „Škola hrou – Chemie 2 (12 – 16 let)“ je zaměřen na zkoumání běžných anorganických sloučenin. První část zahrnuje pojednání o kyselinách a hydroxidech, jež představují výchozí znalosti pro části další: ve druhé části žáci narazí na výklad o solích a v závěrečném, třetím oddíle je obsažena látka o nerostném bohatství v nejširším slova smyslu, včetně seznámení s běžnými horninami, zdroji kovů či typickými surovinami. Koncová cena v maloobchodní síti je tradičních 499 Kč za 3 CD-ROM.

http://www.langmaster.cz

MS Office 2003 pro studenty a učitele

Tato sada aplikací je určena především pro studenty a učitele. Sada obsahuje tyto aplikace:

Office Word 2003, Office Excel 2003, Office Outlook 2003 a Office PowerPoint 2003.

Všechny aplikace jsou lokalizovány do českého a slovenského jazyka. Edice Microsoft Office 2003 pro studenty a učitele bude dostupná na přelomu listopadu a prosince v hypermarketech v celé České republice. Doporučená cena včetně DPH je 3990 Kč.

http://www.microsoft.com/cz

Petra computers uvádí na trh notebooky pod vlastní značkou

Firma Petra computers, s. r. o., výrobce a prodejce počítačů značky Petra a prodejce veškerých IT komponent, rozšiřuje své portfolio o notebooky, kterou ponesou stejnou značku. Notebooky Petra jsou koncipovány tak, aby vyhověly nejširšímu okruhu uživatelů. Důraz je kladen na co nejlepší poměr cena/výkon. Do konce roku bude nabídka notebooků rozšířena o další modely.

http://www.petracomp.cz

Rychlý tisk od Canonu

Společnost Canon oznámila, že uvádí na trh rychlou monochromatickou laserovou tiskárnu **Canon Laser Shot LBP3200**. Tato tiskárna s nejvyšší rychlostí tisku 18 stran za minutu tiskne v rozlišení 600 × 600 dpi a pro vylepšení tiskové kvality používá technologii AIR, díky níž zhotovuje výtisky v kvalitě odpovídající rozlišení 2400 × 600 dpi. Výměnné prvky laserové tiskárny – toner, světlocitlivý válec a čisticí jednotka – jsou integrovány do jedné kazety. Životnost kazety je 2500 stran formátu A4 při 5% pokrytí. Tiskárna je vybavena zásobníkem až na 250 listů papíru, disponuje 2 MB paměti a k počítači se připojuje přes rozhraní USB. Měsíční zátěž tiskárny se předpokládá až 10 000 stran.

http://www.canon.cz

Rozsudek nad distributorem nelegálních programů

Městský soud v Praze vynesl koncem října 2003 rozsudek nad osmačtyřicetiletým mužem a uznal jej vinným z porušení autorských práv k softwaru. Odsouzený je povinen zaplatit peněžitý trest ve výši 100 tisíc korun. Jako náhradní trest pro případ nezaplacení peněžité pokuty stanovil soud pro jednatele společnosti trest odnětí svobody v délce trvání dvou měsíců. Rozsudek byl vynesen odvolacím soudem, který potvrdil závěry soudu prvního stupně, nelze se tedy proti němu odvolat.

Spuštění nového internetového obchodu

Společnosti Cígler software, výrobce ekonomických informačních systémů, a Zoner software, poskytovatel komerční platformy pro výstavbu a provoz profesionálních internetových obchodů Zoner inShop, ve spolupráci se společností Šilhavý spouští na adrese ***shop.keramont.cz*** nový internetový obchod, a to jako pilotní zakázkové řešení on-line obchodu s ekonomickým systémem Money S3. Cílem tohoto projektu bylo automatické on-line napojení služby Zoner inShop na ekonomický systém Money S3.

http://www.zoner.cz
http://shop.keramont.cz

Čtyři LCD novinky

Společnost Acer uvádí na český a slovenský trh čtyři nové LCD monitory. Jedná se o tři 17" modely **AL1712m** (na obrázku), **AL1713** a **AL1713m** a o jeden 20" LCD monitor s označením **AL2021m**. 17" modely pracují v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů a jejich displeje mají kontrastní poměr 450 : 1 a jas 300 cd/m^2. Monitory AL1712m a AL1713m jsou multimediální – jsou vybaveny dvěma reproduktory. Monitor Acer AL1712m má úhly až 150° a dobu odezvy 20 ms, monitory AL1713 a AL1713m mají dobu odezvy 25 ms a úhly pohledu až 140°. Monitor AL2021m je multimediální 20" LCD monitor, který pracuje v rozlišení 1600 × 1200 bodů a vyniká velkými zornými úhly pohledu (až 170°) a kontrastním poměrem 600 : 1. Jas je 250 cd/m^2 a doba odezvy je 25 ms. Tento monitor je vybaven analogovým (D-sub) i digitální (DVI) rozhraním.

http://www.acer.cz

Bezpečný notebook

Je-li pro vás při výběru notebooku důležitá výbava zaručující vysokou úroveň ochrany před nežádoucím přístupem k vašim datům, zaujme vás notebook **HP Compaq nc6000**. Ten obsahuje sadu zabezpečovacích řešení HP ProtectTools, která využívají čtečku karet Smart Card a vložený zabezpečovací čip. Nabízí i různé možnosti pro bezdrátové připojení k počítačové síti, a to od technologie Bluetooth až po bezdrátovou síť LAN podporující standard 802.11b. Tento notebook se 14,1" displejem je díky nízké hmotnosti 2,3 kg vhodný i pro mobilní uživatele. Vysoký výpočetní výkon zajišťuje až 1,6GHz procesor Intel Pentium M, obrazová data připravuje grafická karta ATI Mobility Radeon 9600.

http://www.hp.cz

Třináctiletý počítačový profesionál

Dosáhnout titulu Microsoft Certified Professional (MCP) není úplně jednoduchou záležitostí. Do kroužku při Školicím středisku firmy AutoCont Praha dochází talentovaný třináctiletý Jiří Zavadil. Protože jeho znalosti silně přesahovaly rámec náplně kroužku, umožnily mu firmy AutoCont CZ a Microsoft ČR zdarma projít přípravou a posléze také úspěšně absolvovat testy MCP. Jiří Zavadil se tak stal ve svých třinácti letech snad vůbec nejmladším držitelem certifikátu MCP.

http://www.autocont.cz

Levná laserová tiskárna

Monochromatickou (netiskne barevně) laserovou tiskárnu **Lexmark E220**, která tiskne v maximálním rozlišení 1200 dpi, můžete pořídit za velmi zajímavou cenu 7930 Kč s DPH. Díky vysoké rychlosti tisku (až 17 stran za minutu) je vhodná pro malé i střední firmy; své

uplatnění však najde i v domácnostech. Tiskárna disponuje 8 MB interní paměti a pro připojení k počítači můžete zvolit port USB nebo port paralelní. Zásobník papíru pojme 150 listů papíru a výstupní přihrádka je koncipována na 100 listů. Rozměry tiskárny jsou 221 × 391 × 361 mm a hmotnost je 8,95 kg. Maximální měsíční vytížení tiskárny je 10 000 výtisků.

http://www.lexmark.cz

Co víte o svém počítači?

Právní problematika týkající se využívání softwaru je stále otevřená. Chcete-li ji řešit, je třeba zjistit, které programy a data podléhající autorskému zákonu jsou na disku vašeho počítače nebo na discích počítačů firemních.

AuditPro 3.0

Výrobce: truconnexion, ***www.txn.cz***

Orientační cena: 200 Kč na jeden počítač, licence pro 100 počítačů 27 195 Kč (vč. DPH).

Obsah disků je samozřejmě živý, mění se snad každým dnem. Uvědomte si, že kromě nainstalovaných programů podléhají autorskému zákonu také filmy a hudební nahrávky.

Chcete-li zjistit, jak na tom jste, musíte vytvořit seznam produktů a dat uložených na disku počítače, tento seznam porovnat s počtem licencí, které máte zakoupeny, a hlavně jej udržovat aktuální.

Jediným řešením tohoto problému je použít vhodný program, který většinu úkonů udělá za vás. Takovým programem je například český program AuditPro 3.0 od firmy truconnexion.

AuditPro

AuditPro můžete nainstalovat na jediný počítač, ale může také běžet na serveru. Pro svou práci musí tento program spolupracovat s databází – můžete použít např. server MS SQL. Základní funkcí tohoto programu je vytvořit a udržovat databázi instalovaných produktů a dat na discích spravovaných počítačů, vést evidenci zakoupených licencí a porovnávat stav nakoupených licencí se skutečným stavem instalovaných programů.

Evidence licencí

Při evidenci licencí je problém v tom, že každá firma používá jiný licenční model. V případě programu AuditPro udržuje jeho tvůrce databázi licencí různých firem. Do databáze zadáte pouze nakoupené licence a AuditPro zjistí, na kolika počítačích mohou být programy nainstalovány. To je veliká časová úspora.

Seznam nainstalovaných programů

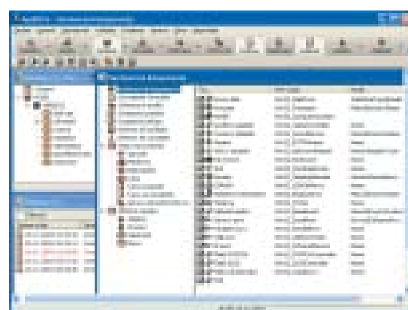
Při prvním testování vytváří AuditPro databázi nainstalovaných produktů. Do databáze můžete (uznáte-li to za vhodné) zahrnout také soubory, které obsahují audio- nebo videozáznamy.

Při dalších kontrolách doplní AuditPro do databáze zjištěný aktuální stav. Díky tomu můžete sledovat historii dění na disku konkrétní stanice, tedy to, kdy která data přibyla nebo kdy byla odstraněna.

Kromě toho můžete zjištěný stav porovnávat s počtem zakoupených licencí: AuditPro ukáže programy, u kterých vám licence přebývají (to znamená, že program ještě můžete instalovat na další stanice), i programy, které jsou v minusu – pak je třeba buď licence dokoupit, nebo program z některých stanic odinstalovat.

Vytíženost počítače

Máte-li rozhodnout o tom, zda požadavek na výkonnější počítač nebo doplněk je oprávněný, musíte sledovat, jak uživatel využívá svůj stávající počítač. Podle výsledků pak rozhodnete o tom, zda nárok je oprávněný. Využíváním této možnosti můžete zvýšit produktivitu firmy s co nejmenšími náklady, neboť dokážete rychle určit pracoviště, na kterých pracovníci čekají na počítač.

Evidence majetku

Aby bylo možné evidovat nejen software, ale i jiný majetek, obsahuje AuditPro modul pro evidenci majetku. Zmiňujeme se o něm proto, že se v některých částech odlišuje od většiny ostatních programů tohoto zaměření. Majetek (počítače, stoly, židle apod.) můžete samozřejmě přiřadit k místnosti, ve které se nachází, ale můžete jej přiřadit také k osobě, která tento majetek používá. Dojde-li ke stěhování osoby z jedné kanceláře do jiné a tato osoba si s sebou bere své věci, pak je velmi jednoduché přepsat číslo místnosti hromadně, a to díky tomu, že se majetek stěhuje s osobou, se kterou je spjatý. Ještě více tato vlastnost vynikne v okamžiku, kdy se firma přestěhovala celá.

-mzi

Bioscopia: hrou k učení

Před časem (PPK 13/03) jsme vám stručně představili Physikus, první díl zábavněvýukových adventur. Dnes vám představíme druhý díl nazvaný Bioscopia, zaměřený na biologii.

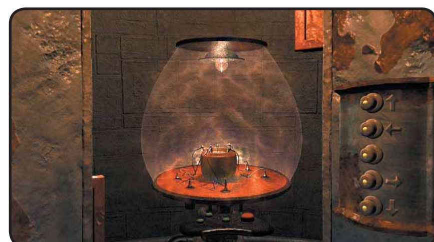
Základní myšlenka programu je obdobná jako u prvního CD-ROM. Pro uživatele jsou připraveny herní a vzdělávací části, zasazené do výborné, ale poněkud ponuré grafiky. Hra je dosti náročná a k jejímu úspěšnému vyřešení je kromě vlastností, jako je např. trpělivost, pozornost, paměť a logický úsudek, zapotřebí také dobré znalosti biologie. K poznání slouží zajímavě uspořádané informace z několika úseků biologie – textové informace jsou výrazně podporovány názornými animacemi.

Nebojíte se vstoupit?

Nalezený deník může hodně pomoci.

Co to je za tajemné zařízení?

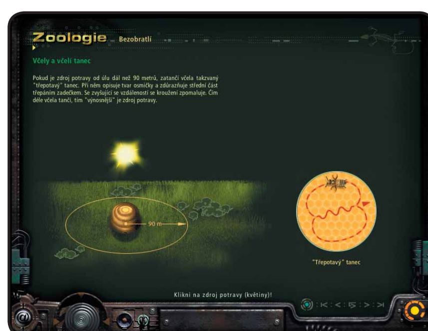
Pojďte si hrát

Motivem herní části CD je nalézt mladou dívku, která se při školní exkurzi v jedné velké, ale delší dobu už nepoužívané výzkumné stanici ztratila. Svým blouděním probudila k životu nejen opuštěné laboratoře, ale především inteligentní roboty, kteří se už dřív vymkli vědcům z kontroly a začali žít vlastním životem – naučili se dobíjet energii a samostatně se rozhodovat. Labyrint laboratoře je však velmi rozsáhlý, a proto není jednoduché se v něm vyznat. Vzhledem k náročnosti a rozsáhlosti hry je pochopitelné, že aktuální stav jejího řešení a seznam dosud nasbíraných předmětů si můžete kdykoliv uložit a také obnovit a pokračovat od tohoto místa dál.

Učení, mučení

V mozkovém centru – informační části Bioscopie – nabízí program pět sekcí: je to Antropologie, Zoologie, Buněčná biologie, Botanika a Genetika. Součástí každé sekce je kapitola Základní vědomosti, ve které je uveden stručný souhrn nejdůležitějších skutečností každé části. Další kapitoly jednotlivých sekcí přináší informace, které zdůrazňují charakteristické prvky nebo zajímavosti jednotlivých úseků. Např. pro sekci Antropologie to jsou pohyb, smysly a vnímání, oběhová soustava, výživa a trávení, obrana proti nemocem, pro sekci Zoologie např. část Živočišná říše – obratlovci a bezobratlí apod.

Orientace ve vzdělávací části Bioscopie je vcelku přehledná s možností postupného „listování" a přecházení k dalším, ale i předchozím stránkám kapitol jednotlivých sekcí. Všechny hlavní texty jsou ozvučeny, a proto můžete věnovat pozornost především jejich obsahu. Doporučujeme vyhledávat a využívat doplňkové informace, které upozorňují na další možné animace a objasňují právě probíranou látku.

Včely a jejich tanečky.

Bioscopia – a biologie se stane dobrodružstvím

Druhý titul řady zábavněvýukových adventur

Vydal/poskytl: Media Trade Interactive, Praha. http://www.cd-rom.cz

Cena: 1195 Kč.

... ale také poučení

Za příklad rozvedení a názorné prezentace předkládaných informací jsme vybrali stránky o chování včely medonosné, zařazené do sekce Zoologie, a to do kapitoly Bezobratlí – hmyz. Včely vytvářejí společenské kolonie s určitou společenskou hierarchií (včelí královna, trubci, dělnice), a aby mohly úspěšně žít a pracovat, musí se dobře orientovat a spolu komunikovat. K orientaci jim slouží slunce a gravitace, důležitým komunikačním prostředkem je včelí tanec. Pomocí něho včela dělnice informuje své družky o tom, kde, v jaké vzdálenosti a směru nalezla zajímavý zdroj potravy a jak je tento zdroj bohatý. Podle vzdálenosti nalezeného zdroje potravy tančí včela buď „kroužívý tanec" (zdroj je blízko), nebo „třepotavý tanec" (zdroj je daleko). Z toho, jak dlouho včela tancuje, ostatní včely poznají, jaká je bohatost nalezeného zdroje potravy, směr osy tance ukazuje na směr, kde se potrava nachází, a rychlost tance naznačuje její vzdálenost. Jak důmyslné, a přitom jednoduché!

Věříme, že se vám tato výuková adventura bude líbit a přinese vám mnoho hodin příjemné pohody.

Milan Pola

Laboratoř a nasbírané pomůcky.

Rexík a poklad pirátů

Multimediální CD-ROM s dobrodružnou hrou pro děti dodává na trh firma EXECD.

Rexík a poklad pirátů

Distribuce: EXECD, s. r. o.: ***www.execd.cz***

Nároky na počítač: Pentium 166 MHz, 32 MB RAM, zvuková karta, Windows 95, 98, ME, 2000, XP.

Orientační cena: 549 Kč.

Po vložení CD do mechaniky se spustí instalační program, který Rexíka nainstaluje na pevný disk. Při instalaci stačí odklikávat jednotlivá okna.

Zajímavým způsobem se zadává přístupový kód: je třeba kliknout na zvířátka v pořadí, ve kterém jsou zobrazena v manuálu, takže si Rexíka může zprovoznit i malý uživatel.

Pomozte Rexíkovi přejít na břeh.

Tím se dostáváme k příručce: ta je stručná a navádí uživatele k obecnému postupu, jak úlohy řešit, ale nedává (až na malou výjimku) návod ve smyslu „nejprve klikněte sem, a až rak přeleze, klikněte sem".

Jdeme hrát

Příběh začíná v okamžiku, kdy se Rexík vydal surfovat na rozbouřené moře. Díky bouři se zamotal do jeho lanoví. Vaším prvním úkolem je Rexíka osvobodit a pomoci mu dostat se na ostrov. V tomto místě se ještě můžete spolehnout na návod, ale pak už je vše jen na vašem postřehu a důvtipu. Některé úlohy je třeba správně načasovat, protože v nich působí i postavy, které na Rexíka nebo na ty, kteří mu mají pomoci, útočí.

Pro ovládání slouží několik ikon a dějem vás provází vypravěč. Díky tomu si s tímto cédéčkem mohou hrát i děti, které ještě neumí číst. Je však třeba přiznat, že některé úlohy jsou na řešení dost náročné, a děti se tedy neobejdou bez pomoci dospělých. Ale na druhé straně je možné, že svým „neopotřebovaným" myšlením najdou řešení snáze než dospělí.

A co na Rexíka při jeho cestě čeká?

Nejprve ho musíte osvobodit z vraku a pomoci mu přejít na ostrov. Tam najde Rexík láhev, jejíž obsah jej přivede na stopu pirátů a jejich pokladu. Na ostrově najde trosečníka, kterému pomůže rozdělat oheň. Po přečtení mapy je třeba přejít přes řeku, navštívit kmen Černých slepic a získat povolení od královny. Poté na vás čeká bůh Tvaroh, u kterého musíte správně zodpovědět mnichovi pět otázek. Dalším úkolem je projít tunelem a dále nitrem sopky.

Postavy označené jako ufoni zatarasily cestu, je třeba dostat se k ovládání děla a vyčistit tunel. Ale tím ještě nejste u konce, čeká na vás brána k pokladu pirátů.

Pro klid hráče uveďme, že na každý úkol má neomezený počet pokusů.

Shrnutí

Tato hra je náročná na postřeh a při provázení Rexíka se rozhodně nenudíte. Žádný úkol nelze obejít, musíte splnit všechny. To vede hráče k tomu, aby se problémům nevyhýbal, ale aby je řešil ihned, jak se objeví. Je však třeba připomenout, že některé úlohy jsou náročnější a jejich řešení zabere více času – je možné, že horkokrevnější hráče bude přitom třeba trochu uklidňovat (pro informaci: přechod pod sopkou trval téměř hodinu).

Mapa ostrova s pokladem.

-azi

Levné počítače na doma

I levné počítače mají v současné době přebytek výkonu pro zajištění hbitého chodu běžných programů, jako jsou textové a tabulkové editory, internetové prohlížeče či programy pro úpravu obrázků. Právě na levné počítače jsme se v tomto testu zaměřili a oslovili jsme několik výrobců PC s požadavkem na dodání PC s cenou do 20 000 Kč včetně DPH.

Do této ceny se měl vejít plně vybavený počítač s klávesnicí a s myší a s operačním systémem Windows, ale bez monitoru. Myslíme si totiž, že každý uživatel by měl při koupi monitoru vybírat obzvlášť pečlivě, neboť volbou kvalitního monitoru šetří své oči.

Zobrazovací jednotky

Kdo chce levný monitor, s největší pravděpodobností zvolí 17" monitor CRT, podstatně šetrnější k očím jsou však monitory LCD.

Právě s ohledem na menší zatížení očí lze monitor LCD vřele doporučit i k počítačům určeným pro domácnost. Monitory LCD jsou oproti klasickým monitorům CRT menší (především směrem do hloubky zabírají minimum prostoru – cca 15 cm i s podstavcem), lehčí a spotřebují také méně energie. Vynikají také ostrým obrazem a jejich zobrazovací kvalita je na tak dobré úrovni, že se na nich bez problémů dají přehrávat filmy či hrát hry.

15" monitory LCD pracují stejně jako 17palcové monitory CRT v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů, jsou proto na trhu jejich přímými konkurenty. Nejčastější volbou domácích uživatelů jsou však i přes uvedené výhody „elcédéček" 17" monitory CRT, neboť jejich cena je velmi nízká. 17" monitory se dnes dají pořídit i za cenu kolem 3000 Kč s DPH; pokud jde o 15" monitory LCD, u některých modelů klesla cena pod 10 000 Kč s DPH. Jestliže se přikláníte k variantě LCD, máme pro vás dobrou zprávu: do PPK č. 24 připravujeme test 15" LCD monitorů.

Sedm počítačů v testu

Nyní se pojďme věnovat počítačům, které dorazily na test. V redakci se nám jich sešlo celkem sedm, ale dva z nich překročily požadovanou hranici: u počítače Delta nebyl v ceně operační systém (s operačním systémem se cena vyšplhala na 23 030 Kč s DPH) a počítač HAL3000 stojí méně než 20 000 Kč, ale bez daně – s DPH jeho cena činí 23 865 korun. I přesto jsme tyto počítače do testu zařadili, jsou však uvedeny na konci startovního pole. Ostatní výrobci se do stanoveného limitu vešli a u tří počítačů jsou v ceně zahrnuty i reproduktory. Všechny počítače pracují pod operačním systémem Windows XP Home Edition v české verzi.

Nejzajímavější je na první pohled PC Abacus. Skříň stříbrné barvy má menší rozměry než u konkurenčních modelů a v čele je umístěn modře podsvícený displej, který při nečinnosti počítače zobrazuje čas. Spíše výjimkou je také instalace optické mechaniky v poloze na výšku. Barevně se od ostatních významně odlišuje počítač Gigamax, který má skříň vyvedenu v kombinaci černé a šedé barvy; dokonce i optická mechanika je celá černá, rovněž tak vysouvací šuplík. Skříň šedostříbrné barvy má počítač Petra, u ostatních počítačů převládá tradiční počítačová barva slonové kosti.

Stavební kameny počítače

Základem každého počítače je základní deska a k ní jsou připojeny ostatní komponenty počítače – ty nejdůležitější, které určují jeho výkon, jsou procesor, grafická karta, velikost operační paměti a pevný disk. Dnešní počítače mají pro běžné kancelářské aplikace, brouzdání po internetu i pro hraní her dostatek výkonu a jejich majitele příliš nezajímá, co ovlivňuje výpočetní sílu – je to v první řadě procesor. V našem testu jsou nejpočetněji zastoupeny procesory Athlon XP – u počítačů Barbone, Gigamax a Petra padla volba na verzi Athlon XP 2500+, počítače DXT a HAL3000 jsou poháněny procesory Athlon XP 2200+. V testu jsou i dva počítače s procesory od firmy Intel. Je to 2,4GHz Pentium 4 v počítači Delta a 2,5GHz procesor Celeron v počítači Abacus. Nejlépe si s aplikačními testy ***SYSmark 2001***, které simulují práci s kancelářskými a internetovými aplikacemi, poradil počítač Gigamax, na druhém konci výkonnostního spektra se umístil počítač Abacus.

Standardní velikost operační paměti je dnes 256 MB. Takto velká paměť naprosto postačuje pro provozování současných programů. Větší kapacita paměti se příjemně projeví na rychlosti počítače zejména při provozování náročných programů, pokud často pracujete s více spuštěnými aplikacemi najednou či otevíráte objemné soubory (fotografie, videoklipy apod.). Více paměti se projeví také na větší stabilitě systému. Jediným počítačem v testu, který má k dispozici více než 256 MB paměti, je počítač DXT s 512MB pamětí.

Pro ukládání dat slouží pevné disky. Různí výrobci používají pevné disky různých značek – v našem testovacím vzorku jsou nejčastěji (celkem pětkrát) zastoupeny pevné disky Seagate, u dvou počítačů jsou použity pevné disky Western Digital (WD). Ve všech případech je úložná kapacita 80 GB.

Grafické karty

Obrazová data se připravují v grafické kartě. A na tom, jak rychle je umí grafické karty zpracovat, záleží grafický výkon počítače. To je důležité hlavně u moderních her, které jsou na výkon počítače všeobecně podstatně náročnější než aplikace běžně používané. Protože v domácím prostředí se dá hraní her předpokládat, zaměřili jsme se i na zjištění výkonu počítačů v herním prostředí. K tomu nám posloužily tři herní testy ***3D Mark 2001***, ***Quake 3 Arena*** a ***Unreal Tournament 2003 Demo***.

Nejvýkonnější grafickou kartou v testu (ta je postavena kolem čipu nVidia GeForceFX 5600 a má 256 MB grafické paměti) je vybaven počítač Barbone TopSpeed. Jen s malým odstupem následuje počítač Petra 2500 Multimedia, který má grafickou kartu se stejným čipem, ale s menší, 128MB grafickou pamětí. Nejslabší grafický výkon z testovaných počítačů má PC Abacus, který není vybaven speciální grafickou kartou, ale spoléhá se na grafický čip, integrovaný na základní desce. Proto tento počítač není pro hraní her vhodný. Žádný počítač v testu nebyl vybaven TV kartou pro příjem televizního signálu.

Vypalovačky

Filmy na discích DVD jsou dnes naprosto běžné a velmi nízké jsou také ceny počítačových DVD mechanik. Není proto divu, že všechny recenzované počítače jsou připraveny i na přehrávání DVD filmů. Navíc všechny testované počítače dokáží vypalovat na vypalovací CD média, počítač HAL3000 dokonce disponuje vypalovací DVD mechanikou, která umožňuje zapisovat data nejen na zapisovatelná média CD, ale i na média DVD. Ostatní počítače s výjimkou PC Barbone jsou vybaveny tzv. combo mechanikou, která má schopnost číst disky DVD a také vypalovat cédéčka. Počítač Barbone je vybaven dvěma mechanikami – jednou mechanikou DVD-ROM a jednou mechanikou CD-RW. Tato vypalovací mechanika je s parametry 52×24×52× nejrychlejší vypalovačkou v testu.

Připojení k internetu a do počítačové sítě

Jedním z důvodů, proč si domů pořídit počítač, je možnost připojení k internetu a používání elektronické pošty (e-mailu). Díky zabudovanému modemu počítá s připojením k internetu prostřednictvím běžné telefonní linky šest ze sedmi výrobců testovaných PC. Jedinou výjimkou je počítač Gigamax. Všechny počítače jsou díky síťové kartě integrované na základní desce připraveny na připojení k počítačové síti. Tato síťová karta se vám bude hodit například i tehdy, využijete-li pro připojení k internetu rozvodů kabelové televize.

Zvuková výbava

Ve třech případech byly s počítači dodány i reproduktory – u PC Delta a DXT je to dvojice reproduktorů, u PC Abacus byly dodány kvalitnější reproduktory, sestávající z dvojice plochých reproduktorů a ze subwooferu. Všechny testované počítače bez výjimky se spoléhají na zvukové čipy obsažené na základních deskách, žádný z počítačů neobsahuje cenově náročnější variantu se zvukovou kartou.

Pro snadné připojení periferií

Připojení periferních zařízení (skenery, tiskárny, paměťová média, jako jsou např. flash disky apod.) k počítači usnadňují USB porty v čele počítače. U všech testovaných počítačů ústí v přední části počítače dva vývody rozhraní USB. Jedná se o rychlé rozhraní USB 2.0, které má ve verzi USB 2.0 High Speed maximální přenosovou rychlost 60 MB/s (pro rozhraní USB 1.1 a 2.0 Full Speed je maximem pouze 1,5 MB/s). V zadní části má většina počítačů další čtyři vývody tohoto rozhraní, pouze počítače Barbone a Delta mají díky přídavné kartě vzadu šest portů USB a navíc dva porty rozhraní IEEE1394 (jeden klasický a druhý mini), které je známé spíše jako rozhraní FireWire. Jedním portem rozhraní FireWire je v přední části opatřen i počítač Abacus, který zde má jako jediný v testu vyvedeny i zdířky pro připojení mikrofonu a sluchátek. Prostřednictvím rozhraní FireWire se k počítači připojují např. digitální videokamery.

Optické myšky

Se všemi počítači byly dodány myši s optickým senzorem pohybu. Tyto myši mají oproti modelům s kuličkou tu výhodu, že se čidlo pro snímání pohybu nezanáší nečistotami, a oproti myším s kuličkou je tedy není nutné čistit. Také klávesnice nabízejí různá vylepšení. V testu jsme sice neměli klávesnice bezdrátové ani ergonomické, ale ve všech

Počítač Abacus Arch 8600 zaujme malou skříní i displejem v čele počítače.

Počítač Barbone TopSpeed exceloval v herních testech.

případech se jednalo o klávesnice s řadou tlačítek pro snadné ovládání multimediálních či internetových programů.

Vítěz testu

Ze sedmi recenzovaných počítačů se vymyká počítač Abacus. Má zajímavý design a malé rozměry, ale ve srovnání s ostatními nabízí nižší výkon. Proto jsme se při výběru vítěze zaměřili na zbylých šest počítačů. Kromě výbavy jsme u testovaných počítačů hodnotili také jejich výkon. K tomu jsme použili sadu aplikačních testů SYSmark 2001, které simulují práci s často používanými aplikacemi (Word, Excel, PowerPoint, Photoshop, grafické programy, elektronická pošta, internetový prohlížeč apod.), a také herní testy 3D Mark 2001, Quake 3 Arena a Unreal Tournament 2003 Demo. Všechny testy byly vykonány ve stejném nastavení, v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů a v 32bitové barevné hloubce. U dvou počítačů jsme také přihlédli k jejich vyšší ceně. V dané cenové kategorii se po zvážení všech hodnoticích kritérií stal vítězem tohoto testu počítač **Barbone TopSpeed**, který nabízí velmi dobrou výbavu a výborný výkon. Pokud požadujete co nejvyšší výkon v kancelářských aplikacích, doporučujeme počítač **Gigamax Speedy NF-2500**.

Abacus Arch 8600

Pokud nehrajete počítačové hry a spíše vás zajímá neotřelý design počítače, bude se vám líbit PC Abacus. Stojí 19 999 Kč s DPH a své nové majitele osloví i menšími rozměry počítačové skříně. Kvůli tomu je optická combo mechanika instalována v počítači v pozici na výšku. Na čelním panelu je zajímavý modře podsvícený displej, který vás informuje o teplotě uvnitř skříně, o aktivním pevném disku, o chodu ventilátorů je zde také ukazatel času. V době nečinnosti počítače se zobrazuje pouze čas.

V útrobách takto malého počítače musí být použité komponenty naskládány tak, aby zabíraly co nejmenší prostor – malá je i základní deska, která po osazení interním modemem nabízí dva volné sloty PCI. Volný zůstal i slot AGP, do kterého lze zasadit výkonnější grafickou kartu. Grafická data totiž zpracovává grafický čip integrovaný na základní desce. Ten je však ve srovnání se specializovanými grafickými kartami AGP málo výkonný. Pokud vám tedy výrobcem nabízené řešení nebude stačit, lze dokoupit výkonnější grafickou kartu.

O výpočetní výkon se stará 2,5GHz procesor Celeron. V aplikačních testech podal tento počítač přibližně poloviční výkon než ostatní systémy. Příčinou však v tomto případě není pomalý procesor, ale jak se ukázalo, celý počítač byl brzděn zřejmě ne zcela funkčním pevným diskem. Naopak pochválit lze reproduktorovou soustavu, která je složena ze dvou plochých reproduktorů a ze subwooferu, a také zvukové vývody v čele počítače, sloužící pro připojení sluchátek a mikrofonu. Mnohé uživatele osloví i tříletá záruční doba.

Klady a zápory

- + malé rozměry
- + tříletá záruka
- + reproduktory se subwooferem
- + rozhraní FireWire
- + zvukové vývody v čele PC
- – nízký výkon
- – nemá DVI
- – nemá TV výstup

Počítač DXT XP Ultra 2200+ jako jediný v testu má 512 MB operační paměti.

Barbone TopSpeed

Vítězem tohoto testu je počítač Barbone TopSpeed, který se prodává za 19 780 Kč s DPH. Tento počítač se díky grafické kartě s čipem nVidia GeForce FX 5600 disponující 256 MB grafické paměti umístil na první příčce ve všech měřených herních testech. Na druhém místě se v této disciplíně umístil počítač Petra 2500 Multimedia, který využívá grafickou kartu se stejným čipem, ale se 128 MB grafické paměti.

Velice dobrý výkon podává také procesor Athlon XP 2500+ ve spojení s novou čipovou sadou VIA KT600. V rámci tohoto testu byl v aplikačních testech úspěšnější pouze počítač Gigamax Speedy NF-2500. Na výkonu počítače Barbone se podílí i 80GB pevný disk Seagate, který je se základní deskou propojen přes nové a rychlé rozhraní Serial ATA. Tímto způsobem je pevný disk v tomto testu připojen pouze u tohoto počítače. Stejně tak jako jediný používá počítač Barbone dvě optické jednotky – místo combo mechaniky používá pro čtení disků DVD a pro vypalování cédéček dvě mechaniky (DVD-ROM a CD-RW). Pro rozšíření počítače jsou k dispozici čtyři volné sloty PCI. V zadní části jsou vyvedeny i dva porty FireWire – ty v tomto testu nabízí ještě počítač Delta.

Klady a zápory

+ vysoký výkon
+ pevný disk Serial ATA
+ porty FireWire

DXT XP Ultra 2200+

Počítač DXT XP Ultra 2200+ s cenou 19 999 Kč včetně DPH je v rámci tohoto testu výjimečný tím, že je vybaven 512 MB operační paměti, což se příznivě projevilo v aplikačních testech – v nich se tento počítač umístil na třetím místě. Dobrý výkon jsme naměřili i v herních testech. Grafická karta je stejně jako u počítačů Delta a HAL3000 chlazena pouze pasivním chladičem, takže v počítači je o jeden zdroj hluku méně. Pokud uvnitř skříně stoupne teplota, spustí se přídavný ventilátor, který je aktivován teplotním čidlem.

Procesor Athlon XP 2200+ pohání kromě počítače DXT i PC HAL3000 – ten však kvůli menší operační paměti podal v testech

Klady a zápory

+ 512 MB paměti
+ reproduktory

Počítač Gigamax Speedy NF-2500 podal nejvyšší výkon v aplikačních testech.

Počítač Petra 2500 Multimedia podal výborný výkon v herních testech.

nižší výkon. Počítač DXT patří v tomto testu ke třem „ozvučeným" systémům – je k němu totiž dodána dvojice reproduktorů Creative SBS250. Pro rozšíření počítače naleznete na základní desce neobsazených pět slotů PCI.

Gigamax Speedy NF-2500

Klady a zápory

+ vysoký výkon
– nemá modem

Nejvýkonnějším počítačem v aplikačních testech je mezi recenzovanými počítači Gigamax Speedy NF-2500 (19 764 Kč s DPH). Je to také jediný počítač v testu, který je vsazen do počítačové skříně, jež je vyvedena v barevné kombinaci černé a šedé. S touto kombinací ladí i klávesnice a černá myš. Gigamax má i další primát: je to zde jediný počítač, který ve výbavě nemá modem. Také s herními testy si tento systém poradil velmi dobře, takže až na absenci modemu hodnotíme tento počítač na výbornou – bude to výborná volba uživatelů, kteří požadují vysoký výkon a kteří internet buď nevyužívají, nebo pro internetové připojení používají jinou variantu než analogový modem (např. kabelovou televizi, ISDN, pevnou linku).

Počítač HAL3000 aSilver jako jediný v testu nabízí vypalovací DVD mechaniku.

Petra 2500 Multimedia

Klady a zápory
+ výkon v herních testech
+ počítačová skříň s madlem

Počítač Petra 2500 Multimedia zaujme již na první pohled zajímavou stříbrošedou počítačovou skříní s madlem v horní části. To výborně poslouží při přenášení počítače, ale ty z vás, kteří máte ve zvyku si na počítač něco odkládat, toto řešení příliš nenadchne. Tento počítač podal výborný výkon v herních testech, ve kterých se umístil na druhém místě, těsně za oceněným počítačem Barbone TopSpeed. V aplikačních testech však už tak úspěšný nebyl. I když se o výpočetní výkon tohoto PC stará procesor Athlon XP 2500+, v tomto testu se hodnocený počítač umístil i za počítačem DXT, který využívá služeb procesoru Athlon XP 2200+ (ten má však 512 MB paměti). Uvnitř skříně je navíc ventilátor s teplotním čidlem, pro další vylepšení počítače je k dispozici pět neobsazených slotů PCI.

Počítač Delta Profi 6HT je poháněn 2,4GHz procesorem Pentium 4.

Delta Profi 6HT

Klady a zápory

+ porty FireWire
+ reproduktory
– vyšší cena

Na závěr jsme ponechali dva počítače, které svou cenou překročily cenový limit 20 000 Kč s DPH. U počítače Delta nebyl do této ceny zakalkulován operační systém, s ním testovaný počítač stojí 23 030 Kč. Je to jediný počítač v testu, který je vybaven procesorem Pentium 4 (pracuje na frekvenci 2,4 GHz), a navíc je vyzbrojen technologií Hyper Threading, která procesoru umožňuje souběžně zpracovávat dva nezávislé softwarové toky (threads) a tak urychlit zpracování dat.

Ostatní výbavou tento počítač nijak nevybočuje z řady – je zde 256 MB paměti, 80GB pevný disk, modem a combo mechanika. Za zmínku určitě stojí kvalitní grafická karta, která se svým výkonem v testu 3D Mark 2001 umístila na třetím místě. Pro její chlazení navíc postačí pasivní chladič. V aplikačních testech podaly lepší výkon počítače s procesory Athlon XP 2500+, a dokonce i počítač DXT s Athlonem 2200+ (ten však má 512 MB paměti).

K tomuto počítači byla také dodána dvojice reproduktorů. Na základní desce jsou pro další vylepšení počítače připraveny čtyři volné sloty PCI. Stejně jako počítač Barbone nabízí i PC Delta dva porty FireWire.

HAL3000 aSilver

Počítač HAL3000 aSilver, který stojí 23 865 Kč s DPH, je postaven v počítačové skříni barvy slonové kosti. K počítači jsme obdrželi klávesnici Genius s mnoha internetovými a multimediálními tlačítky a optickou myš Genius. Počítač je poháněn procesorem Athlon XP 2200+, který je použit i v počítači DXT XP Ultra 2200+. PC DXT má však oproti počítači HAL3000 (a všem ostatním v testu) dvojnásobnou paměť o velikosti 512 MB. To se také projevilo v lepších výsledcích počítače DXT.

Klady a zápory

+ vypalovačka DVD
+ tříletá záruka

– cena
– nemá DVI
– nižší výkon v testech

Z hlediska výsledků podal HAL3000 po počítači Abacus druhý nejnižší výkon jak v testech aplikačních, tak v testech herních – grafická karta s čipem nVidia GeForceFX 5200 a s 64 MB paměti prostě v herních testech na ostatní grafické karty nestačila. Tato grafická karta nenabízí DVI výstup, její výhodou však je, že pro její chlazení (stejně jako u počítačů DXT a Delta) postačí pasivní chladič. Pro rozšíření počítače je na základní desce pět volných slotů PCI.

Trumfem počítače HAL3000 je vypalovací DVD mechanika, která vypaluje na média DVD-R (rychlostí až 4×) a na média DVD-RW (max. rychlost 2×), a tříletá záruční doba na počítač. **-mse**

	Abacus Arch 8600	Barbone TopSpeed	DXT XP Ultra 2200+	Gigamax Speedy NF-2500	Petra 2500 Multimedia	Delta Profi 6HT	HAL3000 aSilver
Cena s DPH	19 999 Kč	19 780 Kč	19 999 Kč	19 764 Kč	19 990 Kč	23 030 Kč	23 865 Kč
Poskytl	Abacus Electric, s. r. o.	T.S.Bohemia, s. r. o.	DXT ComputerS, s. r. o.	Elap, s. r. o.	Petra Computers, s. r. o.	Delta CZ, s. r. o.	100MEGA Distribution, s. r. o.
WWW adresa	www.abacus.cz	www.barbone.cz	www.dxt.cz	www.elap.cz	www.petra.cz	www.deltacz.cz	www.100mega-distribution.cz
Standardní záruka na PC	3 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	2 roky	3 roky
Technické parametry							
Čipová sada základní desky	Intel 865G	VIA KT600	VIA KT400	nVidia nForce 2 Ultra 400	VIA KT400	Intel 865PE	VIA KT400
Procesor	Celeron 2,5 GHz	Athlon XP 2500+	Athlon XP 2200+	Athlon XP 2500+	Athlon XP 2500+	Pentium 4 2,4 GHz	Athlon XP 2200+
Velikost operační paměti	256 MB	256 MB	512 MB	256 MB	256 MB	256 MB	256 MB
Grafická karta							
Čip grafické karty/ grafická paměť	Intel 865G (na základní desce)/ 32 MB	nVidia GeForceFX 5600/256 MB	ATI Radeon 9200/ 128 MB	ATI Radeon 9200/ 64 MB	nVidia GeForceFX 5600/128 MB	ATI Radeon 9200/ 128 MB	nVidia GeForceFX 5200/64 MB
Výstup na TV (S-Video)/ konektor DVI	Ne/ne	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ano	Ano/ne
Mechaniky							
Pevný disk/ kapacita	WD/80 GB	Seagate/80 GB	Seagate/80 GB	Seagate/80 GB	Seagate/80 GB	Seagate/80 GB	WD/80 GB
Optická mechanika	Combo LG GCC-4480B (DVD-ROM: 16×/CD-RW: 48×24×48×)	DVD-ROM Toshiba SD-M1802 (16×48×); CD-RW Asus CRW-5224A (52×24×52×)	Combo Teac DW-548D (DVD-ROM: 16×/CD-RW: 48×24×48×)	Combo Lite-On (DVD-ROM: 16×/CD-RW: 48×24×48×)	Combo Teac DW-548D (DVD-ROM: 16×/CD-RW: 48×24×48×)	Combo Lite-On (DVD-ROM: 16×/CD-RW: 48×24×48×)	DVD-R/RW Toshiba SD-R5112
Ostatní vybavení							
Modem/síťová karta	Ano/ano (integrována na základní desce)	Ano/ano (integrována na základní desce)	Ano/ano (integrována na základní desce)	Ne/ano (integrována na základní desce)	Ano/ano (integrována na základní desce)	Ano/ano (integrována na základní desce)	Ano/ano (integrována na základní desce)
Zvuková karta	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce	Integrována na základní desce
Reproduktory	A4Tech ASW-15 (2.1)	Ne	Creative SBS250 (2.0)	Ne	Ne	Genius G06-S (2.0)	Ne
Max. příkon napájecího zdroje	200 W	350 W	300 W	300 W	350 W	300 W	350 W
Operační systém	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ
Možnosti pro rozšiřování PC							
Porty USB vepředu/vzadu	2/4	2/6	2/4	2/4	2/4	2/6	2/4
Porty IEEE1394 vepředu/vzadu	1/0	0/2	0/0	0/0	0/0	0/2	0/0
Počet volných slotů PCI	2	4	5	5	5	4	5
Výsledky testů*							
SYSmark 2001: celkově/internet. apl./kancelář. apl.	105/125/85	238/260/218	229/255/206	**250/276/226**	218/217/220	216/255/183	201/202/201
3D Mark 2001	1422	**7795**	6114	6397	7671	6471	4707
Quake 3 Arena	43	**192**	145	146	190	141	121
Unreal Tournament 2003 Demo - Flyby	19	**116**	76	75	112	76	61

* Vyšší hodnoty označují vyšší výkon; nejlepší výsledky jsou zvýrazněny tučně. Měřeno v rozlišení 1024 × 768 bodů a ve 32bitové barevné hloubce.

Anglicky, rusky, francouzsky...

Na čtyři výherce čekají slovníky od vydavatelství Leda. Jde o Velký anglicko-český slovník, Velký česko-ruský slovník, univerzální encyklopedii Heuréka a Francouzsko-český ozvučený slovník.

Leda, největší slovníkové nakladatelství, nabízí produkt Leda – Slovníková databáze. Nejrozsáhlejší český soubor slovníků pro angličtinu, němčinu a jiné evropské jazyky zahrnuje největší autoritativní slovníky a slovníky všeobecné i odborné. Jednotné programové vybavení má tyto vlastnosti: současný přístup k většímu počtu slovníků, fulltextové morfologické hledání, hledání přibližně nebo nepřesně zadaného dotazu, způsob zobrazení údajů v hesle podle přání uživatele, podporu uživatelských slovníků a u většiny slovníků konkordanci, usnadňující studium jazyka a překlad.

Nakladatelství Leda, spol. s r. o.
Štěpánská 33, 110 00 Praha 1
tel.: 222 232 012, fax: 222 232 013
e-mail: *leda@leda.cz*
http://www.leda.cz

Dnešní otázka:

Kolik slov celkem obsahují již vydané slovníky řady Leda – Slovníková databáze?

a) 5 470 000, b) 10 500 000, c) 7 740 000.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do **22. prosince 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **LEDA** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka22@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 1/2004**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru: **VOGEL PK22*Text tajenky*odpoved na otazku*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5**

Slovo VOGEL oddělte od příznaku PK22 mezerou. Příznak PK22, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 284 820 470

POMŮCKY: ALEN, ANET, ATAŠ, IDA, IDO, KA	POZDRAV (Z LATINY)	SLITINA ŽELEZA A HLINÍKU	KONEC TAJENKY	VYZÝVAT		OSNOVA	RTY (BÁSNICKY)	PRIMÁT	SMLUVENÉ SETKÁNÍ	MAGNETOFONOVÝ PÁSEK		ÚZKONOSÁ OPICE	STŘED TAJENKY	PULZ	STAROČESKÉ ZÁJMENO
KAZ					BÝVALÝ FRANC. PILOT F1						ODPLATA				
CIZOKRAJNÝ DRAVÝ PTÁK					MALOMOCENSTVÍ / SPZ ROKYCAN						DÁNSKÝ HISTORIK / FRANC. "ZLATO"				
SPISOVATEL								VYPUŠTĚNÍ HLÁSEK NA KONCI SLOVA (ELIZE)							
ZÁKLADNÍ VZORKY MĚŘIDEL								TÚJE						PRAOTEC	KORNOUTNICE
	ŠVAGROVÁ (ZAST.)	BOBIZAČNÍ SLABIKA / ZTRÁCET CHLUPY			LEDA						VUŘT (ZAST.)				
SLOVAN (ZAST.)												HORA V ŘECKU / SLOVENSKÝ KRAJ			
POVOLENÍ K VÝJEZDU (PLURÁL)											DOBYTČÍ NÁPOJ				
SÍDLO VE FRANCII											ITALSKÁ METROPOLE				
POJEM DUŠE U STARÝCH EGYPŤANŮ			SMĚNEČNÝ RUČITEL	ZPOMALOVACÍ ZATÁČKA							ZNAČKA ABVOLTU			MÍSTO BEZ POROSTU	TROPICKÉ OVOCE
STUDNA V LIBYI											TÍHA / PRAVOSLAVNÝ CHRÁM				
	BŮŽEK LÁSKY	ŘÍMSKY 6 / NA TOM MÍSTĚ			SLOVENSKÁ SPOJKA	PŘÍSTAVNÍ HRÁZ	LATINSKY "PTÁCI"		VLACH	ZN. STÁT. ARBITRÁŽE / RUSKÝ SOUHLAS			OSOBNÍ ZÁJMENO / VRCH U TŘEBECHOVIC		
CHILSKÁ POUŠŤ								MEZINÁR. UMĚLÁ ŘEČ				OLINKA / PYGMEJSKÝ KMEN ŽIJÍCÍ V ZAIRU			
PIŠKOTOVÝ DORT								NOČNÍ ZÁBAVNÍ PODNIK / FRANC. "Z"							
ASIJSKÝ STÁT					ZAČÁTEK TAJENKY					NÁZEV ČISTIDLA NA OKNA					
SETNINA					HÝKAVEC					ČESKÝ MALÍŘ					

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 19/2003** zní: Titul Staň se světošlápkem obsahuje celkem 30 000 slov. (odpověď c)

Tajenka křížovky z **PPK č. 19/2003** zní: Poznejte kouzelný dětský atlas Staň se světošlápkem.

Multimediální CD-ROM Staň se světošlápkem od společnosti BSP Multimedia vyhrávají: Martin Matěj z Třebíče, Ladislav Cabalka z Rychnova nad Kněžnou, Květa Citová z České Skalice, Jan Adamec z Žamberka, František Mrázek z Chomutova, Jiří Netík z Jílového u Děčína, Marcela Kloudová z Batelova, Václav Šindelář z Klatov, Miloš Vávra z Hradce Králové, Petr Máša z Židlochovic, Štěpánka Limbergová z Prahy 4, Jana Kočová z Meziboří, Tomáš Hartl z Chebu, Jan Pavliš z Veselí nad Lužnicí a Michal West z Vítkova.

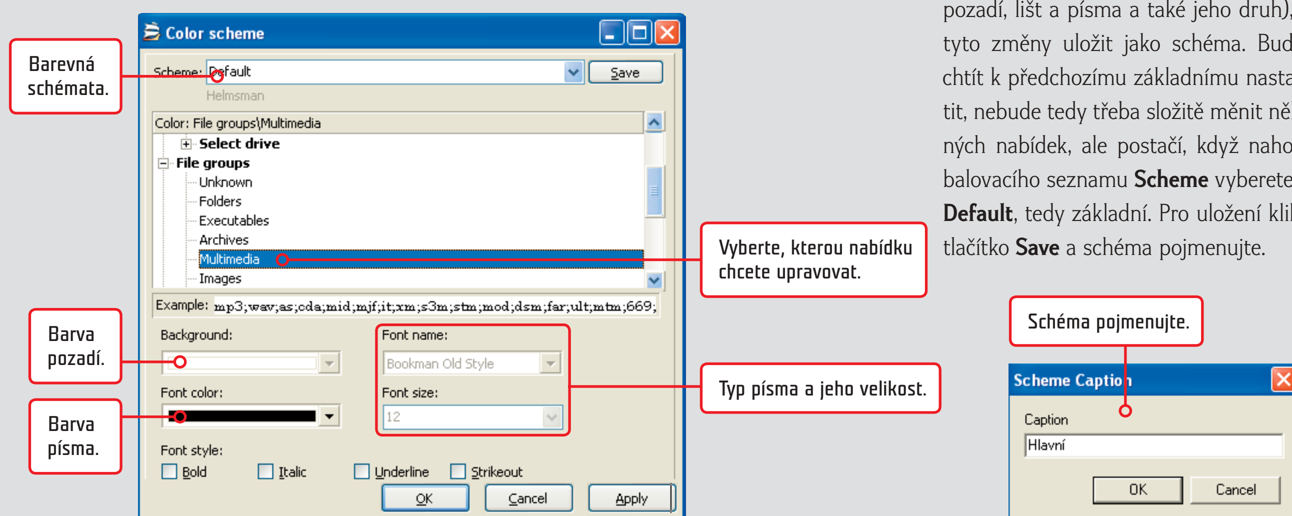
Blahopřejeme!

Co ještě umí správce souborů Frigate

V minulém čísle našeho časopisu jsme vám na CD přinesli program Frigate, což je zajímavý správce souborů. Za jeho základní verzi nezaplatíte ani korunu. Program jsme vám v minulém čísle představili a nyní bychom vám rádi ukázali další funkce tohoto programu.

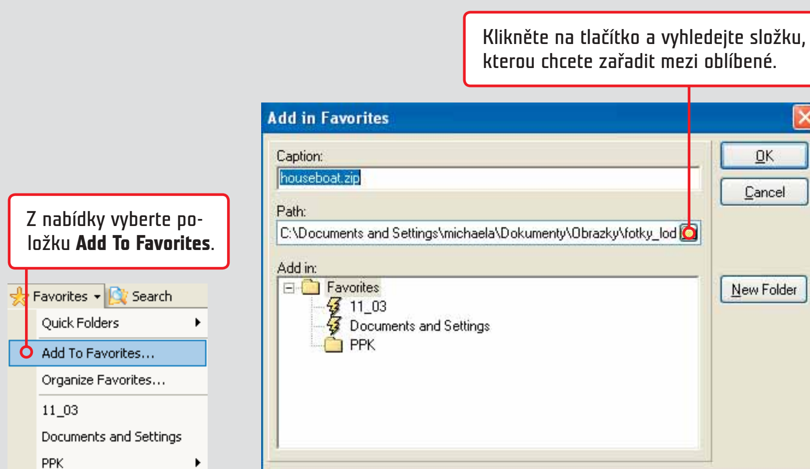
Nastavení vzhledu okna

Vzhled okna programu můžete upravit podle svých představ. Lze změnit typ a velikost písma a barvu jednotlivých nabídek v okně programu. Z nabídky **Options** vyberte položku **Colors**. Otevře se okénko **Color scheme**. Zde si můžete vytvářet podobná schémata několika nastavení najednou, jako např. ve Windows. Například zvolíte, že nabídka bude mít určitou barvu a typ písma, a celé toto nastavení si uložíte. V okénku **Color scheme** najdete pole, kde jsou uvedeny všechny nabídky programu. Hlavní nabídky jsou v seznamu; abyste je mohli upravit, je však třeba tento seznam rozbalit. Nabídky, které upravit lze, jsou označeny znaménkem plus. Jestliže na takto rozbalenou nabídku kliknete, aktivuje se dolní polovina okénka, kde zjistíte, co lze u této nabídky upravovat. Může to být barva pozadí (**Background**), barva písma (**Font color**), jeho typ (**Font name**) a velikost (**Font size**). Dále můžete zaškrtnutím určit, že písmo má být tučné (**Bold**), kurzivní (**Italic**), podtržené (**Underlined**) nebo přeškrtnuté (**Strikeout**). Jednotlivé nabídky, které lze upravovat, jsou rozděleny do několika hlavních kategorií: hlavní (**Main**), správce souborů (**File manager**), jednotlivé skupiny souborů (**File groups**), prohlížeče (**Viewers**) a náhledy (**Thumbnails**). Poslední dvě funkce však nejsou ve freewarové verzi dostupné. Poté, co si jednotlivé nabídky přizpůsobíte (vyberete barvu pozadí, lišt a písma a také jeho druh), můžete tyto změny uložit jako schéma. Budete-li se chtít k předchozímu základnímu nastavení vrátit, nebude tedy třeba složitě měnit několik různých nabídek, ale postačí, když nahoře z rozbalovacího seznamu **Scheme** vyberete schéma **Default**, tedy základní. Pro uložení klikněte na tlačítko **Save** a schéma pojmenujte.

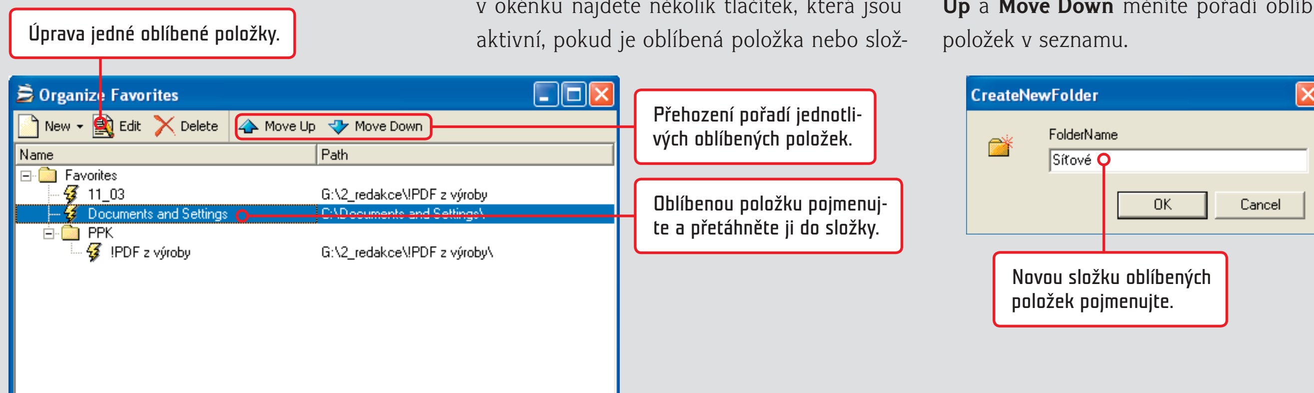
Oblíbené položky

Podobně jako v programu na prohlížení internetu i zde si můžete vytvořit rychlý přístup ke složkám, které často používáte. V nástrojové liště programu klikněte na nabídku **Favorites** a poté vyberte příkaz **Add to favorites**. Otevře se okénko **Add in Favorites**. Do políčka **Caption** vepište název této složky. Potom v řádku **Path** klikněte na tlačítko se symbolem složky. Otevře se okénko se strukturou dostupných disků a adresářů – zde složku vyhledejte, označte ji a klikněte na tlačítko **OK**. Nakonec znovu klikněte na **OK**. Tyto složky budou rychle dostupné, pokud kliknete na tlačítko **Favorites**.

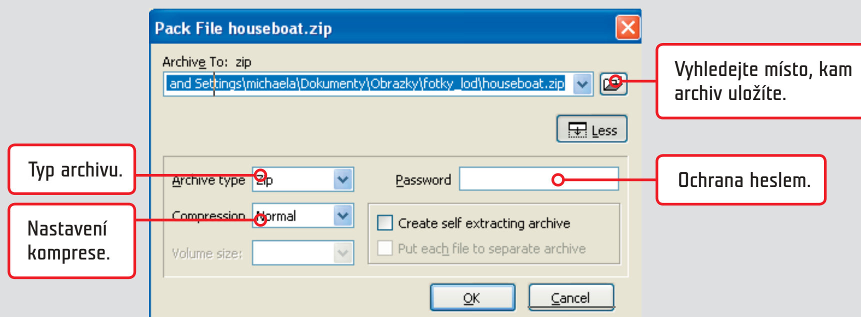
Organizace oblíbených položek

Oblíbené položky můžete pro lepší přehlednost organizovat. Klikněte opět na tlačítko **Favorites** a z nabídky vyberte příkaz **Organize favorites**. Otevře se stejnojmenné okénko, které obsahuje všechny vaše oblíbené položky. Tyto položky můžete řadit do složek. Novou složku vytvoříte tak, že kliknete na tlačítko **New** a poté z nabídky vyberete položku **Folder**, nebo tak, že stisknete klávesu Insert. Otevře se okénko **Create new folder**. Vepište do políčka název složky a klikněte na tlačítko **OK**. Svoji oblíbenou položku umístíte do složky prostým přetažením se současně stisknutým levým tlačítkem myši. Nahoře v okénku najdete několik tlačítek, která jsou aktivní, pokud je oblíbená položka nebo složka označena. Bude-li oblíbená položka označena a kliknete-li na tlačítko **Edit**, otevře se okénko **Edit Favorite**, ve kterém můžete cestu ke složce s oblíbenými položkami změnit. Pomocí tlačítka **Delete** složku nebo oblíbenou položku (tedy odkaz na složku s rychlým přístupem) vymažete. Pomocí tlačítek **Move Up** a **Move Down** měníte pořadí oblíbených položek v seznamu.

Vytváření archivu

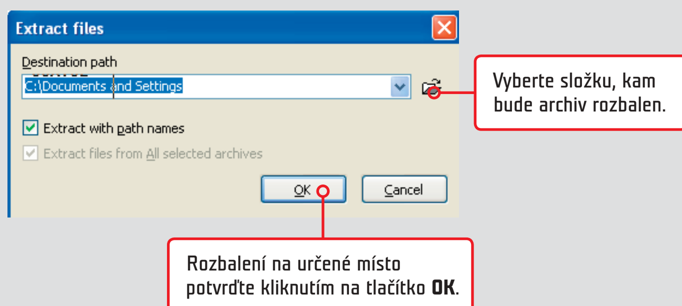
Program Frigate neslouží pouze jako správce souborů, ale lze jej využít také jako archivační program – tedy k archivaci souborů a jejich kompresi. Z hlavní nabídky **File** vyberte příkaz **Pack**. Tím se otevře okénko **Pack File** a zde klikněte na tlačítko se symbolem složky. V dalším okénku **Select folder** vyhledejte složku, jejíž obsah chcete zabalit a komprimovat. Kliknete-li na tlačítko **More**, zobrazí se ještě další nastavení pro vytvářený archiv. V rozbalovacím seznamu **Archive type** zvolte, ve kterém formátu má vytvářený archiv být. Dále v rozbalovacím seznamu **Compression** určete typ komprese – ta může být rychlá (**fast** – dojde pouze k zabalení souborů, ty nebudou komprimovány a zůstanou ve své původní velikosti), normální nebo nejlepší (**best** – soubory jsou silně zkomprimovány a mají nejmenší velikost). Archiv můžete také zabezpečit heslem, které bude požadováno při rozbalování archivu. Toto heslo vepište do políčka **Password**. Chcete-li vytvořit samorozbalitelný soubor, zaškrtněte políčko u příkazu **Create self extracting archive**. Nakonec vše potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**. O tom, že se archiv začal vytvářet, jste informováni v dalším okénku.

Rozbalení archivu

Jakýkoliv archiv můžete pomocí programu Frigate také rozbalit. Nejprve vyhledejte archiv, označte jej a potom z nabídky **File** vyberte příkaz **Unpack**. Otevře se okénko **Extract files**. Nejprve vyberte místo, kam se má archiv rozbalit. Klikněte na tlačítko se symbolem složky a toto místo vyberte. Poté klikněte na tlačítko **OK** a rozbalování bude zahájeno.

-mia

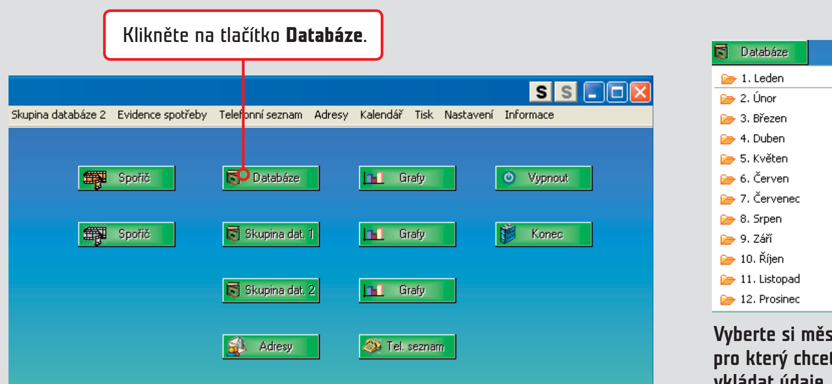
Strážce domácí pokladny

Na redakčním CD vám přinášíme program Finanční manažer, který slouží k plánování rodinného rozpočtu. Tento program je typu shareware, to znamená, že bez registrace (a bez jeho zaplacení) vám bude fungovat pouze omezenou dobu, tj. jeden měsíc. Přesto si však myslíme, že tento program je velmi zajímavý a že za cenu 440 Kč se jistě vyplatí.

Program najdete na PPK CD 22/2003

Okno programu

Do programu se vkládají všechny příjmy a výdaje domácnosti a s těmi je posléze možné pracovat. V hlavním okně programu najdete několik tlačítek a hlavní nabídku. Mezi tlačítky najdete ovládací tlačítka, pomocí kterých program vypnete, případně spustíte spořič obrazovky. Nejprve vložte do databáze údaje o příjmech a výdajích. Klikněte na tlačítko **Databáze** a poté zvolte v nabídce měsíc, který jste si pro vkládání údajů vybrali.

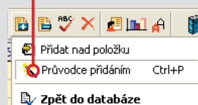

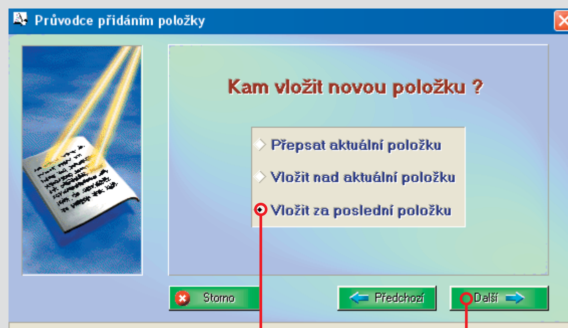
Vyberte si měsíc, pro který chcete vkládat údaje.

Vkládání údajů

Otevře se okénko, jehož hlavní políčko je prázdné. Okénko obsahuje několik tlačítek. Pro vložení údajů klikněte na tlačítko se symbolem dokumentu a se znaménkem plus a z nabídky vyberte položku **Průvodce přidáním**. Otevře se **průvodce přidáním položky** a v hned v prvním okénku si vyberte, že novou položku chcete vložit za položku poslední. Poté klikněte na tlačítko **Další**. V okénku **Zaregistrujte záznamy** zvolte příslušné datum. Vepište jej do políčka nebo klikněte na tlačítko se symbolem kalendářního listu a datum vyberte z kalendáře. Z rozbalovacího seznamu u položky **Text** vyberte, zda se jedná o příjem, nebo o výdej. Do políčka **Doplněk** vepište bližší určení této položky (výplata, platba za telefon apod.). Do posledního políčka vepište částku; jestliže ji potřebujete vypočítat, klikněte na tlačítko vedle políčka a použijte kalkulačku. Pokud se jedná o výdej, vepište před částku znaménko minus. Klikněte na tlačítko **Další**. V následujícím okénku nastavte barvu, která bude u této položky použita. Chcete-li nabízenou barvu změnit, klikněte na tlačítko **Nastavit barvu** a v okénku **Barva** tuto barvu zvolte. Klikněte opět na tlačítko **Další** – tím se okno zavře a údaj se zapíše do databáze.

Z nabídky vyberte položku **Průvodce přidáním**.

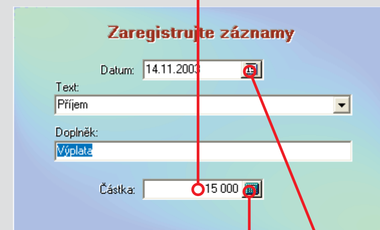

Vyberte poslední příkaz.

Klikněte na tlačítko **Další**.

Pokud se jedná o výdej, vepište před částku znaménko minus.

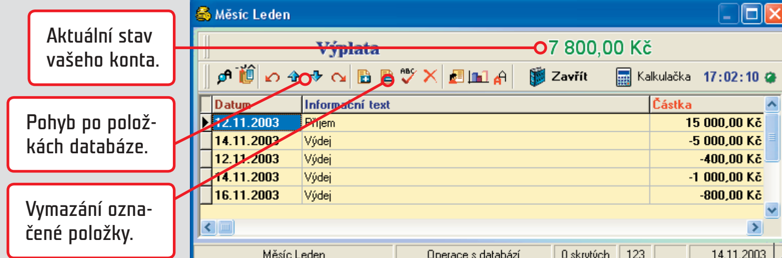
Kalkulačka.

Vyberte datum.

Další úpravy databáze

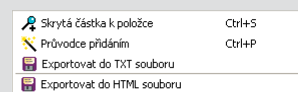
Chcete-li do již vytvořené databáze vkládat starší údaje, nejprve označte řádek, nad který chcete údaj vkládat, a poté klikněte na tlačítko se znaménkem plus a z nabídky vyberte příkaz **Přidat nad položku**. Tím se aktivuje nová řádka nad položkou. Nejprve z ní vyberte datum, pro které chcete údaj vkládat, poté zapište informační text (výdej nebo příjem) a částku a stiskněte klávesu Enter. V okénku s databází příjmů a výdajů najdete ještě několik navigačních tlačítek, pomocí kterých se pohybujete mezi jednotlivými položkami v databázi. Tlačítko se znaménkem minus slouží k vymazání vybrané položky. Pomocí tlačítka **Nastavení** si určíte položky, které mají být v okénku zobrazeny, a také barvu pozadí okénka s databází. Aktuální stav vašeho rodinného konta se zobrazí nahoře

v okénku. Mezi tlačítky najdete také spuštění kalkulačky a hodiny. Jestliže chcete některou položku v databázi upravit, klikněte dvakrát přímo do políčka a údaj opravte. Nakonec klikněte na tlačítko **Zavřít** – tím se všechny změny v databázi uchovají.

Export do jiných formátů

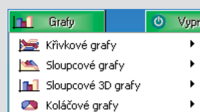
Pokud v okénku s databází kliknete pravým tlačítkem myši, můžete si ještě vybrat, zda chcete z této databáze vytvořit dokument HTML, tedy dokument, který lze publikovat na internetu (příkaz **Exportovat do HTM souboru**), nebo dokument TXT (příkaz **Exportovat do TXT souboru**). V obou případech se otevře okénko, kde je třeba soubor pojmenovat a vybrat, kam se soubor uloží. V případě HTML dokumentu se vytvoří dokument, který bude zahrnovat přehlednou tabulku vašich příjmů a výdajů.

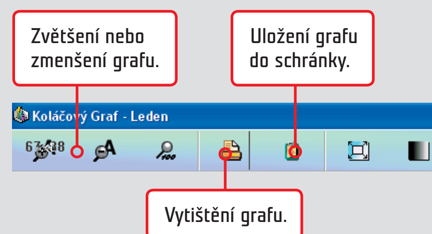
Uložení databáze jako internetového nebo textového dokumentu.

Grafy

Pro lepší názornost je možné si finanční situaci zobrazit pomocí grafu. V hlavním okně programu klikněte na tlačítko **Grafy**. Tím se zobrazí nabídka dostupných grafů – můžete si vybrat grafy koláčové, křivkové, sloupcové a sloupcové grafy 3D. Poté vyberte, pro který měsíc chcete graf zobrazit, nebo zda chcete zobrazit roční graf. Otevře se okénko se zobrazeným grafem. Toto okénko obsahuje několik tlačítek. Pomocí prvních dvou zmenšíte nebo zvětšíte velikost zobrazení grafu. Tlačítkem se symbolem lupy zobrazíte graf ve stoprocentní velikosti. Pomocí dalšího tlačítka graf vytisknete. Kliknutím na následující tlačítko obrázek s grafem zkopírujete do schránky; odtud jej můžete posléze vyjmout pomocí klávesové zkratky Ctrl+C a vložit jej např. do textového dokumentu nebo jej užít v některém obrázkovém editoru jako obrázek. Pomocí posledních dvou tlačítek zobrazíte graf přes celou obrazovku a zobrazíte jej černobíle. Kliknutím na tlačítko se šipkou okénko s grafem zavřete.

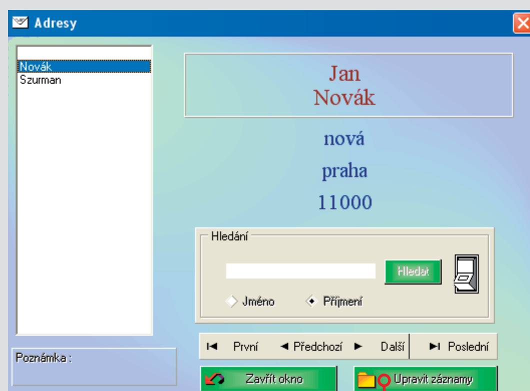
Vyberte si typ grafů a poté měsíc, který chcete zobrazit.

Telefonní seznam a adresy

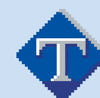
V programu Finanční manažer si můžete také vytvořit seznam potřebných telefonních kontaktů a adres. Klikněte na tlačítko **Adresy** nebo **Telefonní seznam**. Zde najdete zatím pouze spojení na tvůrce programu. Proto klikněte na tlačítko **Upravit záznamy**, do dalšího okénka vepište nové údaje a klikněte na tlačítko **Přidat**. V těchto seznamech můžete také vyhledávat podle jména a příjmení. V okénku s databází telefonního seznamu můžete, pokud máte připojen k počítači modem, toto číslo rovnou vytočit.

-mia

Tiskneme na štítky

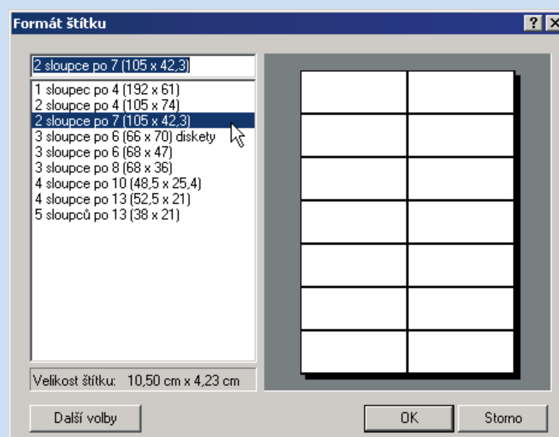
Nadepisování obálek adresami patří mezi zdlouhavější a méně oblíbené kancelářské operace. Přesto se tato práce dá poměrně snadno usnadnit a zrychlit. Buď můžete tisknout adresy přímo na obálky, nebo – a to si probereme dnes – tisknout na samolepicí štítky a ty pak využít v situaci, kdy přímý tisk na obálky není možný. Štítky však lze využít i jinak, například k označení sklenic se zavařeným ovocem.

Program najdete na PPK CD 22/2003

Formát vašich štítků může být přímo v nabídce

V nabídce **Pomůcky** spusťte příkaz **Štítky**.

Podívejte se na krabici se svými „štítkovými“ formuláři: je na ní nálepka s jejich rozměrovou charakteristikou. Pokud nabídka v dialogovém okně obsahuje váš rozměr již přímo, nastavte kliknutím ukazatel na požadovanou položku a klikněte na tlačítko **OK**. Štítkový formulář se načte do okna 602Text.

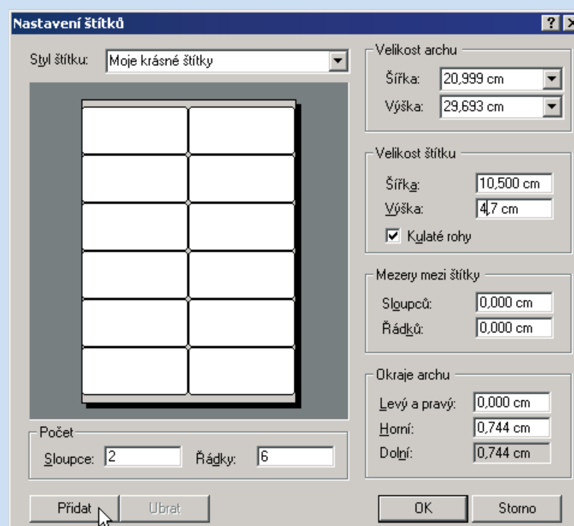

Obr. 1. V dialogovém okně **Formát štítku** si prohlédněte náhledy vzorových formulářů se štítky. V seznamu vlevo kliknutím myší označte položku a v sekci vpravo vidíte, jak bude arch se štítky vypadat.

Formát štítků si můžete sami přizpůsobit

Jestliže vám žádná z předvoleb nevyhovuje, klikněte v dolní části dialogového okna na tlačítko **Další volby**.

V dialogovém okně **Nastavení štítků** můžete libovolně nastavit rozměrovou charakteristiku štítkového archu. Dialogové okno obsahuje ovladače potřebné k přesnému nastavení formátu štítku. Formáty existujících štítků (v seznamu dialogového okna **Formát štítků** – viz obr. 1) je možné upravit; můžete však také přidávat a pojmenovat formáty nové, případně mazat formáty stávající.

Obr. 2. V dialogovém okně **Nastavení štítků** můžete upravit počet štítků na stránce a jejich rozměry a také velikost mezer mezi štítky.

Volba existujícího archu, nebo vytvoření nového?

Kliknutím na šipku v pravé části voliče **Styl štítku** (v dialogovém okně Nastavení štítků – viz obr. 2) rozvinete seznam existujících formátů podchycených v seznamu. Implicitně je tu vybrán ten, který byl zvolen v předchozím dialogovém okně – **Formát štítku**. Pomocí voliče můžete nyní výběr změnit; náhled na vybraný arch vidíte v náhledovém poli pod voličem. Pokud do pole voliče napíšete nějaký jiný název, můžete si založit vlastní štítkový formát podle nastavení v tomto dialogovém okně.

Rozměrová charakteristika archu

Šířku a výšku celého archu se štítky můžete upřesnit pomocí dvojice polí **Šířka** a **Výška** v sekci **Velikost archu**.

Připomeňme si, že délkové jednotky odpovídají volbě v konfiguračním dialogovém okně – na kartě **Prostředí** je nastavíte voličem **Jednotky**. Potřebujete-li délkovou míru přepsat jen u jednotlivého údaje, napište jednotku přímo za číselnou hodnotu – na-

příklad místo zobrazeného údaje 5" napište třeba 12 cm.

Odstup sloupců a řádků štítků od okraje archu nastavte v sekci **Okraje archu**. Nastavuje se společná hodnota pro levý a pravý okraj (pole **Levý a pravý**) a dále okraj nahoře (**Horní**) a dole (**Dolní**). Tyto údaje závisí především na možnostech vaší tiskárny. Většina tiskáren totiž neumožňuje tisknout s nulovým horním a dolním okrajem.

Počet štítků na archu a rozměry jednoho štítku

To, kolik má být na archu řádků a sloupců štítků, zvolte v sekci **Počet**. Do pole **Sloupce** napište počet sloupců (kolik má být štítků vedle sebe) a do pole **Řádky** počet řádků (kolik štítků má být na jednom archu pod sebou).

Šířku a výšku jednoho štítku na archu nastavte pomocí dvojice polí **Šířka** a **Výška** v sekci **Velikost štítku**. Pokud chcete, aby se počítalo s tím, že štítek má kulaté rohy, zaškrtněte čtverec **Kulaté rohy**.

Mezery mezi štítky v řádcích (vodorovně) a ve sloupcích (svisle) se specifikují v sekci **Mezery mezi štítky**. Do polí **Sloupců** a **Řádků** se zapisují vzdálenosti svislého odstupu mezi dvojicí štítků ve sloupci a vzdálenost dvou sloupců ve vodorovném směru.

Uložení změněných a nových formulářů

Jakmile uděláte nějakou změnu v dříve pojmenovaném schématu formuláře, zpřístupní se tlačítko **Nahradit** – kliknutím na něj zařadíte upravený formát štítku do seznamu.

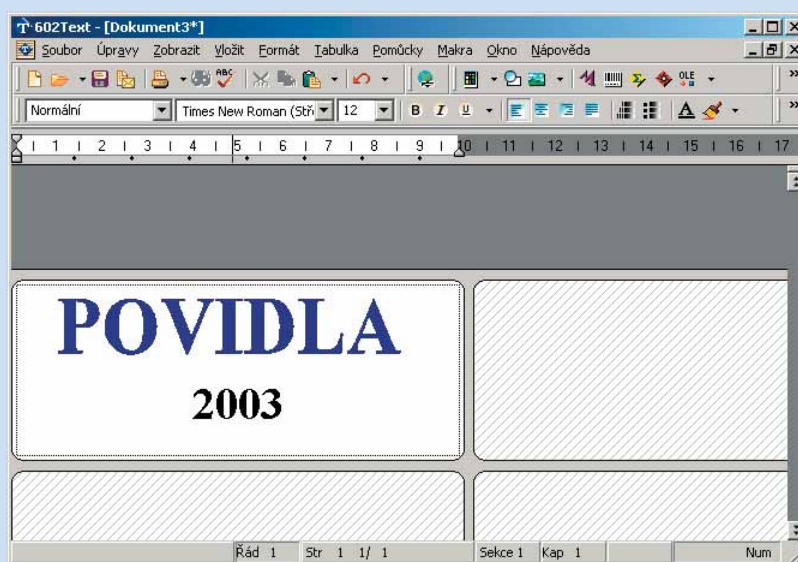
Pokud vytvoříte formulář jako nově pojmenovanou položku, bude nápis na tlačítku změněn na **Přidat** a kliknutím na něj seznam rozšíříte o novou položku.

A zbývá poslední možnost – pokud chcete označený formát štítku odstranit ze seznamu, klikněte na tlačítko **Ubrat**.

Zápis textu do štítku

Štítky můžete plnit buď ručním zápisem, nebo (což se týká „pokročilejších") s využitím slučování s databází adres – hromadnou korespondencí. Zde si ukážeme tu první, jednodušší možnost.

Po výběru typu štítku a po kliknutí na tlačítko **OK** se formulář načte do pracovního okna procesoru 602Text (obr. 3). Jak vidíte na obrázku, pro editaci je přístupné jen pole prvního štítku. Znamená to, že na rozdíl od „hromadné korespondence" můžete tímto způsobem vytisknout jen arch naplněný štítky se stejným obsahem.

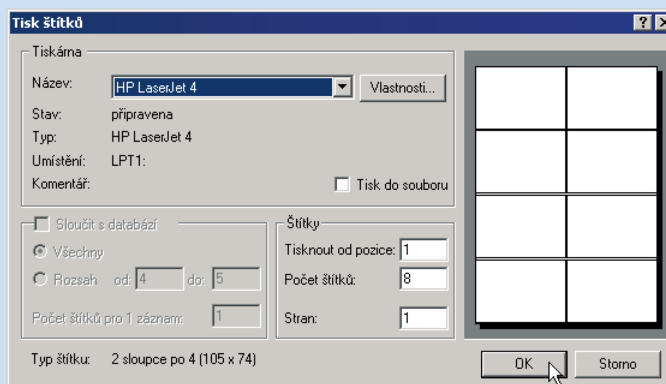
Obr. 3. Do štítku napište požadovaný text a zformátujte jej tak, aby plocha štítku byla optimálně využita.

Tisk štítků

Chcete-li tisknout archy se štítky, obvyklé tiskové dialogové okno je automaticky doplněno o další prvky. Volbu **Tisknout od pozice** využijete zejména tehdy, není-li vaše tiskárna schopna vytisknout první řadu štítků na archu – pokud jejich horní část leží již mimo technické možnosti tiskárny. Tato volba se hodí také tehdy, máte-li některé štítky na archu již potištěny. Podobný význam má pole **Počet štítků**. Volbou vhodného údaje se můžete vyhnout tisku do poslední řady štítků na archu. Počet stránek v poli **Stran** se mění podle toho, kolik štítků chcete tisknout (údaj v poli **Počet štítků**). Zadáte-li naopak počet stran, změní se odpovídajícím způsobem počet vytištěných štítků.

Jiří Lapáček

Tip: Lze doporučit, abyste si vždy nejdříve vytiskli jednu stránku nanečisto na „obyčejný" arch kancelářského papíru a zkontrolovali, třeba průsvitem proti oknu, zda vytištěné adresy skutečně odpovídají štítkům na archu. Ušetříte tím zbytečné náklady na případně zkažené štítky.

Obr. 4. V sekci Štítky určete, kolik štítků má tiskárna vynechat a kolik jich má potisknout.

Klávesové zkratky pro MS Outlook a pro internet

Používání klávesových zkratek vám umožní zefektivnit práci i v programech MS Outlook a MS Internet Explorer. V tomto článku naleznete přehledný seznam užitečných klávesových zkratek pro tyto programy.

Obecné klávesové zkratky MS Outlooku

Esc: zrušení aktuální operace.
Shift+F1: zobrazení popisu aktivní položky.
Znaménko plus nebo **minus na numerické klávesnici:** rozbalení nebo sbalení skupiny, je-li vybrána.
Enter: výběr položky.
Šipka nahoru, dolů, doprava nebo **doleva:** přechod od jedné položky k další.
Ctrl+Tab: přechod na následující kartu položky.
Ctrl+Shift+Tab: přechod na předchozí kartu položky.
Ctrl+Page Down: přesun na položku o stránku níž na kartě.
Ctrl+Page Up: přesun na položku o stránku výš na kartě.
Ctrl+Shift+B: zobrazení dialogového okna *Adresář*.
Ctrl+Shift+D: zobrazení dialogového okna *Nové volání*.
Ctrl+Shift+F nebo **F3:** zobrazení dialogového okna *Rozšířené hledání*.
Ctrl+Shift+G: zobrazení dialogového okna *Nastavit příznak pro zpracování*.
Ctrl+Shift+H: zobrazení dialogového okna *Nový dokument MS Office*.
Ctrl+ . (tečka): zobrazení další položky. Pokud se chcete přesunout na další zprávu (kontakt, úkol atd.) ze seznamu, použijte tuto klávesovou zkratku.
Ctrl+ , (čárka): zobrazení předchozí položky. Pokud se chcete přesunout na předchozí zprávu (kontakt, úkol atd.) ze seznamu, použijte tuto klávesovou zkratku.
Ctrl+Q: označení položky jako přečtené.
Ctrl+R: odpovědět na poštovní zprávu.
Ctrl+Shift+R: odpovědět na poštovní zprávu všem.
Ctrl+F: předat poštovní zprávu dál.
Ctrl+Shift+O: převedení zprávy ve formátu HTML nebo RTF na prostý text.
F6 nebo **Ctrl+Shift+Tab:** přepínání mezi seznamem složek a zobrazením informací vpravo.

Postup při zadávání klávesové zkratky (např. Ctrl+F)

Nejprve stiskněte a držte stisknutou klávesu **Ctrl** a poté stiskněte klávesu **F** (tím jste vyvolali příslušný příkaz – *zobrazení dialogového okna Najít*). Nyní nejprve uvolněte klávesu **F** a poté klávesu **Ctrl**.

Klávesové zkratky pro použití formátu

Ctrl+B: použití tučného písma.
Ctrl+Shift+L: použití odrážek.
Ctrl+E: zarovnání na střed.
Ctrl+I: použití kurzivy.
Ctrl+T: zvětšení odsazení.
Ctrl+Shift+T: zmenšení odsazení.
Ctrl+L: zarovnání doleva.
Ctrl+U: podtržení.
Ctrl+Shift+Z nebo **Ctrl+mezerník:** odstranění formátování.

Příkazy nabídky

Všechny příkazy nabídek lze vybrat pomocí klávesnice. Stiskněte klávesu **Alt+podtržené písmeno** v názvu nabídky a potom stiskněte **písmeno**, které je podtrženo v požadovaném příkazu, nebo stiskněte některou z kláves se šipkami a vyberte potřebný příkaz.

Klávesové zkratky pro vytvoření položky nebo souboru

Ctrl+Shift+C: zobrazení dialogového okna pro vytvoření nového kontaktu.
Ctrl+Shift+E: zobrazení dialogového okna *Vytvořit novou složku*.
Ctrl+Shift+J: zobrazení dialogového okna pro vytvoření záznamu v deníku.
Ctrl+Shift+L: zobrazení dialogového okna pro vytvoření distribučního seznamu.
Ctrl+Shift+M: zobrazení dialogového okna *Nová zpráva*.
Ctrl+Shift+Q: zobrazení dialogového okna *Schůzka*.
Ctrl+Shift+N: zobrazení dialogového okna *Poznámka*.
Ctrl+Shift+K: zobrazení dialogového okna *Úkol*.
Ctrl+Shift+S: zobrazení dialogového okna *Diskuse*.
Ctrl+Shift+U: zobrazení dialogového okna pro zadání úkolu.

Klávesové zkratky pro příkazy v panelu nabídek

Alt+podtržené písmeno v názvu nabídky: přechod do nabídky.
F12: zobrazení dialogového okna *Uložit jako*.
Ctrl+Y: zobrazení dialogového okna *Přejít do složky*.
Ctrl+P: zobrazení dialogového okna *Tisk*.
Ctrl+N: zobrazení dialogového okna *Nová zpráva*.
Shift+Delete: odstranění položky bez možnosti její obnovy (*odstranit navždy*).
Ctrl+C: kopírování položky.
Ctrl+Shift+Y: kopírování položky.
Ctrl+V nebo **Shift+Insert:** vložení položky.
Ctrl+Shift+V: přesunutí položky.
Ctrl+Z nebo **Alt+Backspace:** zpět.

Ctrl+D: odstranění položky.
Ctrl+A: výběr všech položek.
Shift+F10: zobrazení místní nabídky.
Alt+mezerník: zobrazení nabídky ikony aplikace (v záhlaví okna aplikace).
Šipka dolů nebo **šipka nahoru:** výběr následujícího nebo předchozího příkazu nabídky nebo podnabídky (je-li nabídka nebo podnabídka zobrazena).
Šipka doleva nebo **šipka doprava:** výběr první nabídky vlevo nebo vpravo; přepínání mezi hlavní nabídkou a podnabídkou (je-li podnabídka zobrazena).
Home nebo **End:** výběr prvního nebo posledního příkazu nabídky nebo podnabídky; výběr první nebo poslední položky.
F4: zobrazení dialogového okna *Najít* v otevřené zprávě (hledání textu).
F10: aktivace panelu nabídek.
Shift+F4: vyhledání dalšího výskytu hledaného řetězce v otevřené zprávě (najít další).
F7: zobrazení dialogového okna pro kontrolu pravopisu.
Alt: zavření zobrazené nabídky a podnabídky současně.
Esc: zavření zobrazené nabídky; zavření pouze podnabídky (je-li podnabídka zobrazena).

Klávesové zkratky pro MS Internet Explorer

Klávesové zkratky můžete použít k zobrazení a prohlížení webových stránek, k zobrazení náhledu stránek před jejich vytištěním, pro práci s panelem Adresa, pro práci s oblíbenými položkami a k úpravám položek.

Klávesové zkratky pro zobrazení a prozkoumávání stránek

F1: zobrazení nápovědy aplikace Internet Explorer nebo zobrazení kontextové nápovědy pro určitou položku, pokud se nacházíte v dialogovém okně.
F11: přepnutí mezi normálním a celoobrazovkovým zobrazením okna prohlížeče
Tab: přesun k dalším položkám webové stránky – k panelu *Adresa* a k panelu *Odkazy*.
Shift+Tab: přesun k předchozím položkám webové stránky – k panelu *Adresa* a k panelu *Odkazy*.
Alt+Home: přechod na domovskou stránku.
Alt+šipka vpravo: přechod na další stránku.
Alt+šipka vlevo nebo **Backspace:** přechod na předchozí stránku.
Shift+F10: zobrazení místní nabídky.
Ctrl+Tab nebo **F6:** přesun vpřed mezi rámci.
Shift+Ctrl+Tab: přesun zpět mezi rámci.
Šipka nahoru: posun směrem k začátku dokumentu.
Šipka dolů: posun směrem ke konci dokumentu.
Page up: posun směrem k začátku dokumentu po větších úsecích.
Page down: posun směrem ke konci dokumentu po větších úsecích.
Home: přesun na začátek dokumentu.
End: přesun na konec dokumentu.
Ctrl+F: hledání na aktuální stránce.
F5 nebo **Ctrl+R:** obnovení aktuální stránky.
Esc: zastavení stahování stránky.
Ctrl+F5: obnovení aktuální webové stránky (i v případě shody časového razítka webové verze a verze uložené místně).
Ctrl+O nebo **Ctrl+L:** přechod na nové umístění.
Ctrl+N: zobrazení dialogového okna pro otevření nového okna.
Ctrl+W: zavření aktuálního okna.
Ctrl+S: uložení aktuální stránky.
Ctrl+P: tisk aktuální stránky nebo aktivního rámce.
Enter: aktivace vybraného odkazu.
Ctrl+E: otevření nebo zavření panelu *Hledat*.
Ctrl+I: otevření nebo zavření panelu *Oblíbené*.
Ctrl+H: otevření nebo zavření panelu *Historie*.

Klávesové zkratky pro náhled stránky

Alt+šipka vlevo: zobrazení předchozí tištěné stránky.
Alt+šipka vpravo: zobrazení další tištěné stránky.
Alt+A: přesun kurzoru do textového pole pro zadání čísla stránky, která má být zobrazena.
Alt+T: zobrazení dialogového okna *Tisk*.
Alt+Home: zobrazení první tištěné stránky.
Alt+End: zobrazení poslední tištěné stránky.
Alt+Z: zobrazení seznamu procent zvětšení.
2xAlt+A: zavření náhledu.

Klávesové zkratky pro panel Adresa

Alt+D: výběr textu na panelu Adresa.
F4: zobrazení nebo skrytí zadaných adres.
Ctrl+šipka vlevo: přesun kurzoru na další logický oddíl adresy (tečku nebo lomítko) na panelu *Adresa*.
Ctrl+šipka vpravo: přesun kurzoru na předchozí logický oddíl adresy (tečku nebo lomítko) na panelu *Adresa*.
Ctrl+Enter: přidání řetězců www. na začátek a .cz na konec textu zadaného na panelu *Adresa*.
Šipka nahoru: přesun na předchozí položku v seznamu položek automatického dokončování.
Šipka dolů: přesun na další položku v seznamu položek automatického dokončování.

Klávesové zkratky pro práci s oblíbenými položkami

Ctrl+D: přidání aktuální stránky k oblíbeným položkám.
Ctrl+B: otevření dialogového okna *Uspořádat oblíbené položky*.
Alt+šipka nahoru: přesun vybrané položky nahoru v seznamu *Oblíbené* v dialogovém okně *Uspořádat oblíbené položky*.
Alt+šipka dolů: přesun vybrané položky dolů v seznamu *Oblíbené* v dialogovém okně *Uspořádat oblíbené položky*.

Šablony a textový editor MS Word

Po spuštění programu MS Word se otevře nový dokument s některými předem nastavenými vlastnostmi. Tyto vlastnosti, i když se vám to možná nezdá, jsou uloženy v šabloně s názvem Normal.dot. Pokud si v počítači šablonu Normal.dot smažete, při dalším spuštění Word vytvoří novou šablonu Normal.dot, a to v takové podobě jako po instalaci programu Word.

Co je šablona?

Dá se říci, že každý dokument je založen na nějaké šabloně.

Šablona je vlastně základem každého dokumentu, je to určitá předloha (vzor), ze které vychází další nově vytvářené dokumenty (je jedno, zda jde o dopisy, faktury, nebo jen o hlavičkový papír). Do šablony uložíte základní nastavení a vlastní strukturu dokumentu, například informace o písmu, okrajích, tabulátorech, položkách automatického textu, dále záhlaví a zápatí, přiřazení kláves, makra, nabídky, rozvržení stránky, speciální formátování a styly.

Soubor šablony MS Wordu má po uložení příponu *.dot*.

Globální šablona a šablona dokumentu

Při práci se šablonami v textovém editoru MS Word se často setkáte s pojmy globální šablona a šablona určitého dokumentu. Jaký je mezi nimi rozdíl?

Globální šablony, včetně šablony normální, obsahují nastavení dostupná pro všechny dokumenty. Šablony dokumentu, například šablona dopisu nebo vzkazu, obsahují nastavení dostupná pouze pro dokumenty založené na této šabloně. Vytváříte-li například vzkaz pomocí šablony vzkazu, můžete použít nastavení šablony vzkazu i nastavení jakékoli globální šablony.

Jak vytvořit dokument na základě šablony

Pracovat pouze se šablonou *Normal.dot* v mnohých situacích nestačí, proto se zkuste podívat, jak můžete založit nový dokument založený na šabloně jiné. Jednak v MS Wordu najdete velké množství již předdefinovaných šablon, jednak můžete začít vytvářet i své vlastní šablony pro typ dokumentů, s kterými často pracujete.

Vytvořit nový dokument na základě již existující šablony je velmi snadné, stačí v nabídce **Soubor** kliknout na příkaz **Nový**. Pokud pracujete v MS Office XP, otevře se podokno úloh, které vám nabízí další možnosti (obr. 1).

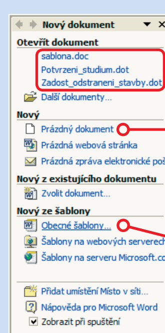
V podokně klikněte na položku **Obecné šablony** a otevře se dialogové okno *Šablony* s několika kartami, na kterých uvidíte všechny dostupné šablony, které můžete při své práci využít (obr. 2).

Jestliže pracujete v nižší verzi textového editoru Word, podobné dialogové okno se otevře již po kliknutí na příkaz **Nový** v nabídce **Soubor**.

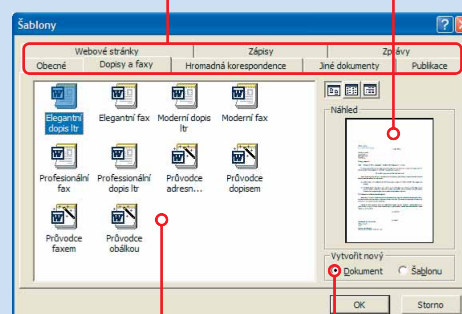
Nyní si projděte jednotlivé karty a zkuste najít šablonu, kterou pro vytváření svého dokumentu potřebujete, například *Elegantní* či *Moderní dopis* nebo *Profesionální životopis*.

Nakonec stačí v rámečku *Vytvořit nový* zkontrolovat, zda je zapnutá volba **Dokument**, a poté kliknout na tlačítko **OK**.

Na základě vybrané šablony se otevře nový dokument a vy již můžete začít pouze dopisovat potřebné údaje nebo v něm měnit určité prvky či formátování.

Obr. 1. Podokno úloh.

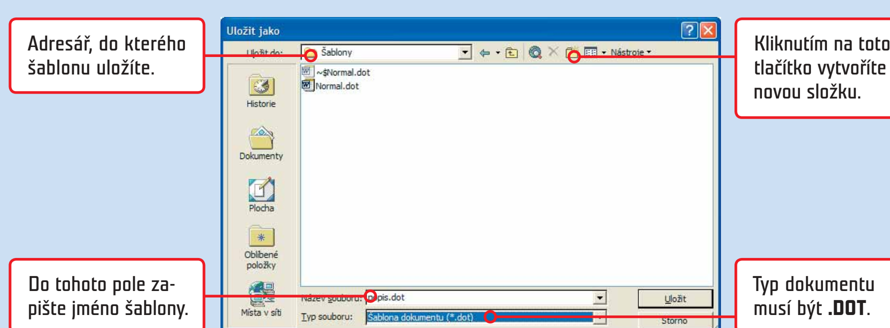

Obr. 2

Jak si vytvořit vlastní šablonu?

Šablonu si můžete vytvořit prakticky dvěma způsoby, a to na základě již existujícího dokumentu nebo na základě již existující šablony.

Pokud se rozhodnete pro první způsob, otevře se dokument, který chcete použít jako základ pro šablonu – v nabídce **Soubor** klikněte na příkaz **Otevřít** a vybraný dokument otevřete. Poté v nabídce **Soubor** klikněte na příkaz **Uložit jako** (obr. 3). Tím si základ ša-

Obr. 3

blony hned uložíte a budete mít jistotu, že jste původní dokument, třeba jen omylem, nezměnili.

Oproti běžnému ukládání souboru musí být v rámečku *Typ souboru* nastavena hodnota **Šablona dokumentu (*.dot)**. Budete-li ukládat soubor typu šablona, bude tento typ automaticky vybrán. Zároveň se stane to, že výchozí složkou v políčku *Uložit do* bude složka **Šablony**. Jestliže šablonu nyní uložíte, při vytváření nového dokumentu na základě šablony ji pak najdete na kartě *Obecné*.

> Pokud chcete, aby vaše šablona byla na nové samostatné kartě (kam si později můžete přidávat i ostatní vlastní šablony), vytvořte ve složce *Šablony* podsložku a do ní svou šablonu uložte.
>
> V zobrazeném dialogovém okně *Uložit jako* zůstaňte ve složce **Šablony**. Poté klikněte na ikonu **Vytvořit novou složku** (obr. 3). Nyní se zobrazí dialogové okno *Nová složka* – do něj zapište název, kterým složku pojmenujete. Poté klikněte na tlačítko **OK**.
>
> Název nově vytvářené složky.
>
> Nová složka
> Název: moje zprávy
> OK
> Storno
>
> **Dialogové okno Nová složka.**
>
> Tím se vytvoří vaše nová složka, jejíž název bude zároveň i názvem karty v dialogovém okně *Šablony*. Do této složky můžete právě vytvářenou šablonu uložit.
>
> Uložíte-li šablonu jinam než do složky *Šablony* nebo jejích podsložek, šablona se v dialogovém okně standardně nezobrazí (výjimku tvoří jiné nastavení pro umístění šablon či nastavení šablon skupiny v nabídce **Nástroje** a **Možnosti**).
>
> Po správném určení složky, do které potřebujete právě vznikající šablonu uložit, dopište do pole *Název* jméno šablony a klikněte na tlačítko **Uložit**.

Jak prvky šablony nastavit

V tomto okamžiku již můžete přistoupit k jednotlivým úpravám, dokonce je již jedno, jak základ šablony vznikl. Přidejte do nové šablony text i grafické objekty, které se mají objevit ve všech nových dokumentech založených na této šabloně, a naopak z ní vymažte položky, které se již objevovat nemají.

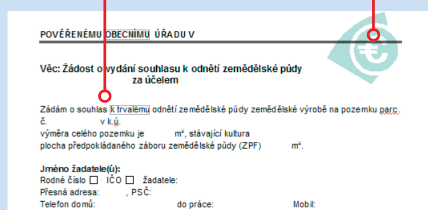
Dále můžete podle potřeby změnit nastavení okrajů, velikost a orientaci stránky. Také můžete přidat nové styly písma či odstavců, které byste chtěli v nových dokumentech používat, případně odebrat styly, které v daných dokumentech již použít nechcete. Samozřejmě měnit můžete různá formátování (obr. 5).

Pokud víte, že jste vše již upravili, nezbývá nic jiného než kliknout na ikonu **Uložit** či na příkaz **Uložit** v nabídce **Soubor**. A nyní již můžete tuto šablonu začít využívat pro nově vznikající dokumenty daného typu.

> Také lze do šablony přidat záhlaví a zápatí s určitými texty či obrázky (příkaz *Záhlaví a zápatí* v nabídce *Zobrazit*) nebo makra či položky automatického textu. Mezi málo využívané možnosti patří i takové změny a zobrazování panelů nástrojů, které se v programu MS Word opravdu váží na šablonu, a ne na celé prostředí programu, jako je tomu v programu MS Excel.

Jednotlivé prvky šablony.

Obrázek v šabloně.

POVĚŘENÉMU OBECNÍMU ÚŘADU V

Věc: Žádost o vydání souhlasu k odnětí zemědělské půdy za účelem

Žádám o souhlas k trvalému odnětí zemědělské půdy zemědělské výrobě na pozemku parc. č. v k.ú.
výměra celého pozemku je m², stávající kultura
plocha předpokládaného záboru zemědělské půdy (ZPF) m².

Jméno žadatele(ů):
Rodné číslo ☐ IČO ☐ žadatele:
Přesná adresa: , PSČ:
Telefon domů: do práce: Mobil:

Obr. 5

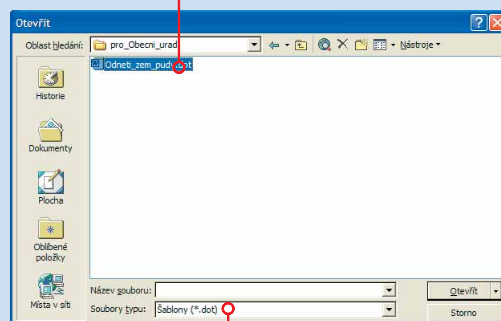
Úprava šablony dokumentu

Časem se však může stát, že některé prvky v šabloně budete potřebovat změnit. Pak v nabídce **Soubor** klikněte na příkaz **Otevřít**. V políčku *Soubory typu* zvolte položku **Šablony (*.dot)**, a hned v horním políčku *Oblast hledání* se dostanete do složky **Šablony** (obr. 6).

Vyhledejte šablonu, kterou potřebujete opravit, a poté klikněte na tlačítko **Otevřít**. Vybraná šablona se takto otevře pro úpravu. Nyní upravte v šabloně text, grafické objekty, styly, formátování či jiné prvky. Na závěr nezapomeňte šablonu uložit.

> Podstatné je to, že provedené změny neovlivní obsah již existujících dokumentů založených na této upravované šabloně. MS Word při otevření již existujícího dokumentu upravené styly aktualizuje, jen pokud je zapnuta volba **Automaticky aktualizovat styly dokumentu**.

Šablona, kterou chcete otevřít.

Obr. 6

Typ souboru pro šablony .DOT.

Dají se kopírovat některé položky mezi šablonami?

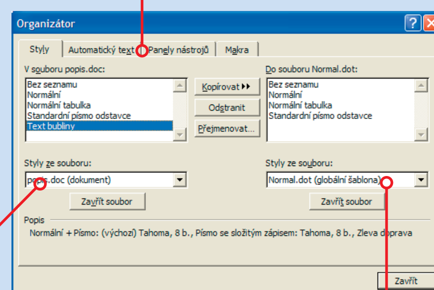
Někdy se může stát, že v nové šabloně nebo dokumentu potřebujete určité položky z šablony existující, ale jiné. Například jde o styly, položky automatického textu, panely nástrojů či makra. V takovém případě vyberte z nabídky **Nástroje** příkaz **Šablony a doplňky** a v zobrazeném dialogovém okně klikněte na tlačítko **Organizátor** (obr. 7).

Nyní si jen vyberte kartu podle toho, které položky chcete kopírovat. V zobrazených seznamech klikněte na příslušné položky a potom na tlačítko **Kopírovat**.

Chcete-li kopírovat položky z jiné šablony či souboru nebo do jiné šablony či souboru, klikněte nejprve na tlačítko **Zavřít soubor**, aby se zavřel aktivní dokument a šablona k němu připojená, případně šablona normální. Klikněte tlačítko **Otevřít soubor** a požadovanou šablonu nebo soubor otevřete.

Marie Franců

Karty, na kterých můžete nastavit jednotlivé prvky pro kopírování.

Obr. 7

Soubor, ze kterého kopírujete.

Soubor, do kterého kopírujete.

Narovnávání fotografií

Ne vždy se vše podaří na výbornou a to platí i při fotografování. Pokud však fotografujete digitálně, můžete využít počítače k nápravě mnoha chyb, či aspoň ke zmírnění jejich nápadnosti. Na narovnání některých linií vám stačí editor Zoner Media Exploreru.

Nemáte-li plnou verzi Zoner Media Exploreru 5 (přinesli jsme vám ji na PPK CD v čísle 20/2003), můžete si ze serveru *www.zoner.cz* (sekce Download) stáhnout 30denní verzi zkušební.

Fotka celá nakřivo

Mezi nejčastější chyby zejména začínajících fotografů patří špatné držení fotoaparátu. Záběr pořízený miniaturním přístrojem drženým jednou rukou, navíc ještě z jedoucího auta, přece výtečně zachytí kouzlo okamžiku. Jenže ta kvalita – v lepším případě je výsledkem snímek „celý nakřivo", v horším případě snímek neostrý, či dokonce zcela rozmazaný.

Prevence – správné držení přístroje

Ne vždy je však příčinou toho rychlost či nedbalost. Je totiž statisticky prokázáno, že naprostá většina fotografií pořízených „v ruce" je alespoň malinko pootočena v důsledku podvědomého pohybu ruky při stisknutí spouště. Proto také profesionální fotografové všude, kde je to možné, používají stativ (stativ je speciální stojan či stojánek na upevnění fotoaparátu – obvykle „trojnožka"). A pokud to možné není, vždy drží fotoaparát oběma rukama, nespěchají a při fotografování pevně stojí nebo klečí. Chcete-li tedy mít dobré snímky, snažte se jejich styl co nejvíce napodobovat.

Jestliže se potýkáte s nedostatečnou kvalitou svých fotografií, poohlédněte se po některé knize na toto téma od zkušeného profesionálního fotografa. V současné době si jak začátečníci, tak pokročilí fotografové mohou vybrat hned z několika titulů na trhu. Téměř všechny si kladou za cíl naučit čtenáře vše podstatné, počínaje správným držením přístroje a konče speciálními technikami s využitím různého fotografického příslušenství.

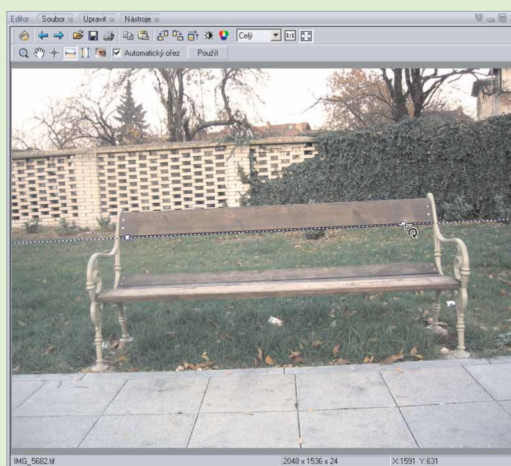
Dodatečné úpravy snímků

Nyní se podívejme, co se dá dělat s fotografiemi, které už máte. Pokud jsou opravdu jen „nakřivo" (tzn. že jsou dostatečně jasné a ostré), můžete je „spravit" pomocí programu pro úpravu fotografií. V balíčku Zoner Media Exploreru 5 je právě pro takovéto úpravy aplikace Zoner Editor. V ní si fotografii otevřete – buď prostřednictvím volby v místní nabídce, otevřené kliknutím pravým tlačítkem myši (např. z průzkumníka), anebo ze spuštěného Zoner Media Exploreru, a to dvojitým kliknutím myši či stiskem klávesy **Enter**.

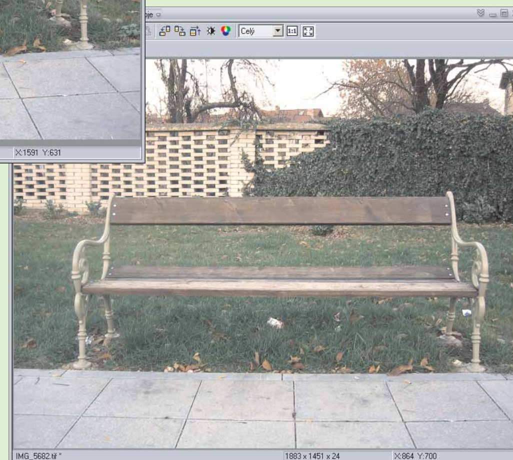
Jak srovnat horizont

Po otevření souboru v Zoner Editoru klikněte na ikonku v ovládacím panelu nástrojů. V panelu nástrojů se poté objeví další tlačítka a volby a uprostřed obrázku se zobrazí vodorovná linka se dvěma malými čtverečky na krajích, s tzv. úchopovými body. Při vyrovnávání horizontu je vždy třeba na snímku najít (příp. odhadnout) linii, která ve skutečnosti byla vodorovná, a podle ní fotografii otočit zpátky tak, aby se úchopové body objevily na vytyčené linii. Nad některý z těchto bodů najeďte myší, stiskněte její levé tlačítko, přesuňte bod na požadované místo a teprve potom tlačítko uvolněte. Body nemusejí být úplně na okrajích obrázku, ale čím dál jsou od sebe, tím snáze a přesněji se vám podaří linku nastavit správně.

Po nastavení úchopových bodů vodicí linky klikněte na tlačítko **Použít**. Doporučujeme přitom mít zatrženou volbu „Automatický ořez", která zajistí oříznutí na standardní, tedy obdélníkový tvar (odřízne vytočené růžky).

Obr. 1. Při fotografování lavičky fotografovi při stisknutí spouště „spadla ruka", takže snímek je natočen doprava. Pro narovnání se tu nabízí hned několik, ve skutečnosti vodorovných linií – okraj dlážděného chodníčku, sedadlo lavičky, horní nebo dolní hrana opěradla lavičky a horní hrana zídky za lavičkou.

Obr. 2. Při pohledu na fotografii se srovnaným horizontem už ani nepoznáte, že doznala nějakých úprav.

Věžičky do špičky

Vyfotografovali jste si nějaký zajímavý dům či věž kostela? Čím vyšší je ona stavba a čím blíže u ní při fotografování stojíte, tím výrazněji se na snímku projeví prostorová perspektiva. Prostě všechno je dole širší a nahoře se to zužuje více či méně „do špičky". Někdy to může být umělecký záměr, ale většinou to považujeme za negativní důsledek toho, že dotyčný objekt nebylo možné vyfotografovat z lepšího místa. V tom případě opět může pomoci počítač a program, který umí upravit kolinearitu (tzn. linie, které byly ve skutečnosti rovnoběžné, dokáže vyrovnat opět na rovnoběžky).

Pozor na ztrátu kvality ve formátu JPG

Pokud máte fotografie uloženy ve formátu JPG, mějte na paměti, že každé znovuuložení snímku po jakékoliv úpravě v Zoner Editoru snižuje kvalitu obrázku. Proto se snažte provést všechny potřebné úpravy najednou (tzn. při jediném otevření v Zoner Editoru) a uložit až skutečně finální podobu obrázku. Pokud víte předem, že budete snímek upravovat vícekrát, zkonvertujte si jej raději do nějakého jiného (bezztrátového) formátu, např. do formátu TIF nebo BMP.

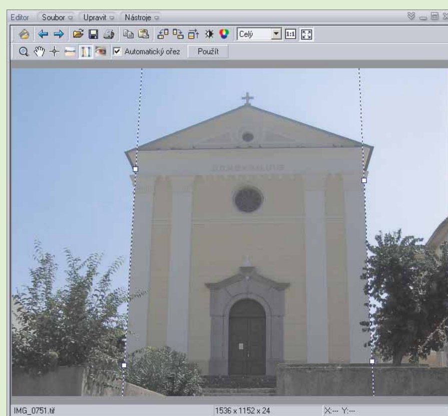
Jak srovnat svislé linie

Opět si „vadnou" fotografii otevřete v Zoner Editoru a v panelu nástrojů klikněte na ikonku se dvěma linkami. V panelu nástrojů přibudou další volby, stejné jako při vyrovnávání horizontu, a přes obrázek se vyznačí dvě svislé rovnoběžné vodicí linky. Ty si nastavte zatažením úchopových bodů myší přes takové dvě linie na fotografii, které mají být rovnoběžné. Potom opět kliknutím na tlačítko **Použít** volbu potvrďte, a pokud máte zatrženou volbu **Automatický ořez**, fotografie se hned ořízne na obvyklý obdélníkový tvar.

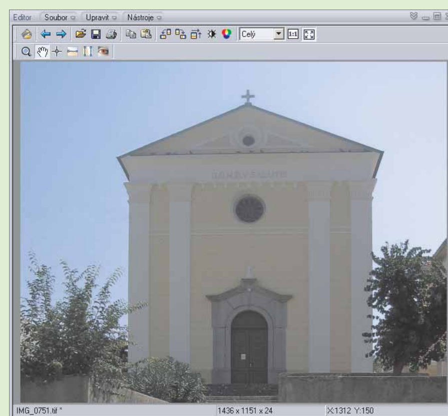
Při vyrovnávání rovnoběžných linií platí určitá omezení, pokud jde o použití na konkrétní snímek. Efekt lze s téměř jistým úspěchem použít u samostatně „stojících" objektů, ať už jde o budovu, list papíru, či o domeček z dřevěných kostek. U těchto objektů dojde nanejvýš k tomu negativnímu efektu, že upravený snímek vypadá jako vyfotografovaný z vyvýšeného stanoviště. Je-li pak tento „dojem leteckého snímku" příliš výrazný, stačí vodicí linky nastavit tak, aby sice vyrovnávaly skutečně rovnoběžné linie, ale ne úplně – nahoře je oproti reálným rovnoběžkám nechte trochu odchýlené.

Na fotografii řady domů však úprava kolinearity nemá smysl – leda byste chtěli vyvolat pocit tzv. obrácené perspektivy. Pokud totiž vyrovnáte jeden z řady domů, ostatní se nahoře jakoby „rozejdou" (viz obr. 5).

Jana Ziková

Obr. 3. Snímek samostatně stojící budovy je pro použití nástroje na úpravu kolinearity ten pravý. Vodicí linky se obvykle natahují podél krajových stěn budovy – jako na obrázku. Pouze má-li budova nějak zešikmený či jinak nepravidelný tvar, je třeba svislice nastavit přibližně, odhadem.

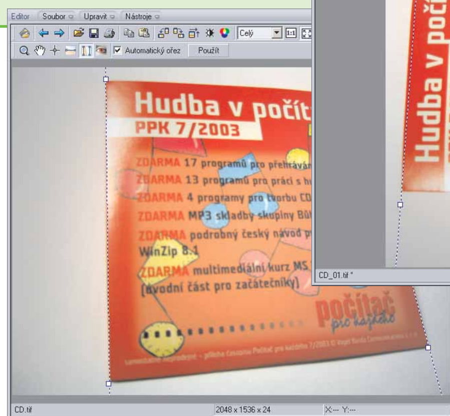
Obr. 4. Po zásahu vypadá budova tak jako ve skutečnosti, ovšem při pohledu z výše položeného stanoviště než z chodníku o pár schodů pod úrovní podlahy oné budovy.

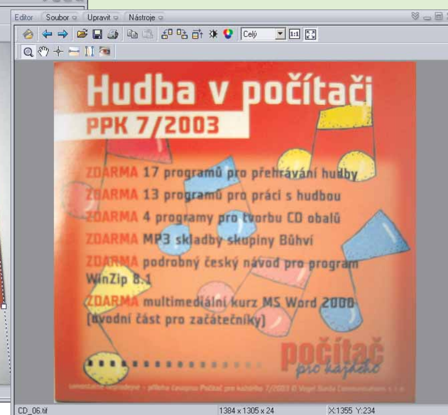

Obr. 5. Po úpravě kolinearity jednoho domu v řadě dochází k efektu obrácené perspektivy a k „rozestoupení" domů od sebe. Řadu domů tedy tento nástroj nespraví, ale ještě více zdeformuje.

Nástroj pro úpravu kolinearity lze použít i jinak, jen je třeba si jej na několika různých snímcích vyzkoušet, abyste pochopili jeho princip a sílu. Na objektech bez rovných hran jej můžete zkusit použít úplně nesmyslně, či přesně naopak, než jak se nabízí, a kochat se vzniklými úkazy. Pokud jej například použijete dvakrát kolmo na sebe, narovnáte obdélníkovou cedulku či ofotografovaný list papíru. Mnohdy je užitečný i pro srovnání šikmých rovnoběžek, ale přesné otáčení obrázku bez automatického ořezu už vyžaduje trochu cviku.

Obr. 6. Obdélníkový předmět ledabyle ofotografovaný fotoaparátem lze narovnat dvojnásobnou úpravou kolinearity v kombinaci s otočením o 90°. Postup je zřejmý z obrázků – nejprve narovnejte svislé strany, pak obrázek otočte o 90°, srovnejte zbývající dvě strany, otočte jej zpátky a co nejpřesněji jej ořízněte. Takto můžete napravit např. vyfotografovanou ceduli s ordinačními hodinami či dokument s důležitými údaji z obecní vývěsky.

Procesor Calc (OpenOffice) – jak na tabulky

V článku v minulém čísle PPK jsme si ukázali základy editace tabulky prostřednictvím editoru Calc. Dnes si ukážeme některé možnosti práce s buňkami.

Program najdete na PPK CD 22/2003

K práci s tabulkami patří i nejrůznější úpravy buněk, to znamená nejenom úprava jejich výšky či šířky, ale třeba i úprava pozadí, volba barvy textu či práce s různými prvky formátování.

Formátování je důležité, protože upravená tabulka zaujme na první pohled a hlavně vhodným formátováním zvýšíte její přehlednost.

Upravit vzhled tabulky není složité, stačí využít možnosti, které Calc nabízí.

Úprava šířky sloupců a výšky řádků

V tabulce můžete velikost buněk měnit podle obsahu, to znamená, že můžete měnit šířku sloupců i výšku řádků.

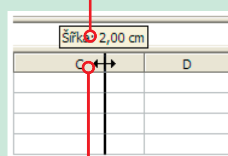
ŠÍŘKA SLOUPCE

Po otevření nového sešitu mají všechny sloupce stejnou šířku, kterou lze změnit podle potřeby. Ale zkuste si vyzkoušet, co se stane, bude-li obsah buňky příliš dlouhý.

- Je-li buňka napravo od příliš dlouhého textu prázdná, text přeteče do sousední buňky.
- Pokud sousední buňky nejsou prázdné, text se zkrátí, ale neztratí se, jen ho celý nevidíte.
- Jestliže úzká buňka obsahuje číslice, objeví se znaky ***###***.

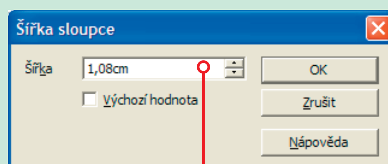
Nejrychlejší způsob změny šířky sloupce spočívá v použití myši. Kurzorem myši najeďte na linku mezi záhlavím sloupců (písmeny), až se kurzor změní v dvojitou šipku, a začněte táhnout doleva nebo doprava – tím se sloupec zúží nebo rozšíří (obr. 1).

Pokud potřebujete rychle upravit šířku sloupce podle nejširšího textu v buňce, stačí dvojitě kliknout na linku mezi záhlavími sloupce. Sloupec se přizpůsobí nejširšímu textu, to znamená, že v případě potřeby se rozšíří nebo zúží.

Obr. 1

Šířku sloupce můžete měnit také z nabídky **Formát** – zde pod položkou **Sloupec** klikněte na příkaz **Šířka**. Tím vyvoláte dialogové okno, do kterého zapíšete požadovanou šířku sloupce (obr. 2).

Obr. 2

VÝŠKA ŘÁDKU

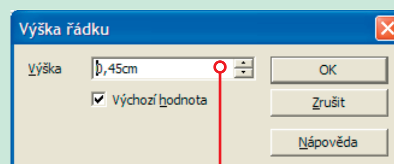
Jestliže se nyní začnete dívat na výšku řádku, zjistíte, že standardně se výška řádku upravuje podle velikosti písma.

Najedete-li myší na linku mezi čísly řádků, kurzor myši se změní v dvojitou šipku a tažením myší nahoru nebo dolů řádek zúžíte nebo rozšíříte.

Tím však vypnete automatické nastavení výšky řádku a řádek se nebude automaticky zvyšovat ani při zvětšení velikosti písma. Chcete-li se k automatickému nastavování výšky řádku rychle vrátit, dvojitě klikněte na linku mezi čísly řádků.

Výšku řádků lze nastavit také z nabídky **Formát,** a to postupnou volbou příkazů **Řádek** a **Výška**.

Otevře se okno a v něm nastavte výšku řádku v centimetrech (obr. 3).

Obr. 3

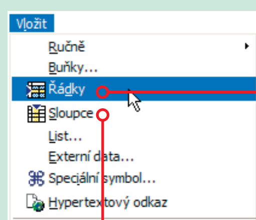
Vkládání, odstranění a vymazání buněk

Jestliže doplňujete nové nebo chybějící údaje do tabulky, je někdy třeba vložit nové, prázdné buňky.

Vkládat lze celé řádky, sloupce nebo pouze jednotlivé buňky.

VLOŽENÍ CELÉHO ŘÁDKU

Při vkládání řádků označte celý řádek, nad který chcete vložit nový, prázdný řádek. Potom z nabídky **Vložit** vyberte příkaz **Řádky** (obr. 4).

Obr. 4

Objeví se nový řádek a stávající řádky se posunou dolů a přečíslují se. V případě, že potřebujete vložit více řádků, před otevřením nabídky **Vložit** označte více řádků.

VLOŽENÍ SLOUPCE

Při vkládání sloupce označte sloupec, před který chcete vložit sloupec nový. Pak z nabídky **Vložit** vyberte příkaz **Sloupce** (obr. 4). Objeví se nový sloupec, zatímco ostatní sloupce se opět posunou směrem doprava a změní se jejich označení v hlavičce (písmena).

Jestliže potřebujete vložit více sloupců, před otevřením nabídky **Vložit** označte více sloupců.

VLOŽENÍ JEDNOTLIVÝCH BUNĚK

Pokud potřebujete vložit pouze prázdné buňky, můžete je vložit do již existujícího listu tak, že stávající buňky posunete vpravo nebo směrem dolů od buňky aktivní. Stačí označit oblast, kam se mají nové buňky vložit, a pak v nabídce **Vložit** kliknout na položku **Buňky**.

Otevře se dialogové okno *Vložit buňky*. Zde zvolíte, zda chcete buňky posunout vpravo, nebo dolů, anebo zda chcete vložit celý řádek, či celý sloupec (obr. 5).

Buňky se posunou, ale je možné, že poškodíte vzhled celého listu. Proto pokud se vám výsledek nelíbí, použijte krok **Zpět**.

ODSTRANĚNÍ BUNĚK

Potřebujete-li naopak odstranit řádky, sloupce nebo buňky, označte je a z nabídky **Úpravy** vyberte příkaz **Smazat buňky**.

Sloupec (nebo řádek) se odstraní a ostatní sloupce se posunou směrem doleva (ostatní řádky se posunou směrem nahoru), přičemž se změní jejich písmena (čísla).

V případě, že označíte skupinu buněk, která je na daném místě zbytečná, a v nabídce **Úpravy** zvolíte příkaz **Smazat buňky**, zobrazí se dialogové okno *Odstranit buňky* (obr. 6), ve kterém se Calc ptá, kam má zbývající buňky posunout (v listu nemůže zůstat díra).

Určete, zda chcete buňky posunout vlevo, nebo nahoru, anebo zda chcete zároveň s vybranými buňkami odstranit i celý řádek, popř. celý sloupec.

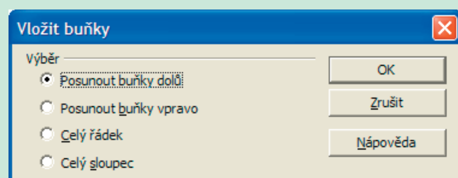
Pozor, odstraňování řádků, sloupců nebo buněk může mít vliv také na vzorce. Platí to zejména v případě, že odstraníte buňky, na které odkazují některé vzorce z jiných buněk.

PŘÍKAZY SMAZAT BUŇKY A SMAZAT OBSAH

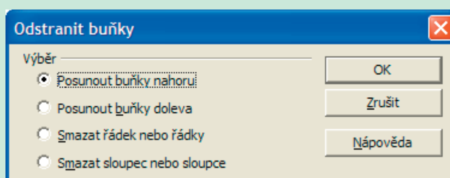
Při práci v tabulkovém editoru je třeba pamatovat na to, že příkazy **Smazat buňky** a **Smazat obsah** se nemohou zaměňovat. Příkaz **Smazat obsah** totiž znamená odstranit pouze to, co je uvnitř buněk. Je to guma, která může buňky vyčistit, ale buňky neodstraní. Příkaz **Smazat buňky** je jakoby vytrhne z listu a dá je zcela pryč.

Při mazání zkuste vybrat buňku nebo oblast buněk, které chcete vymazat. Stiskněte klávesu **Delete**.

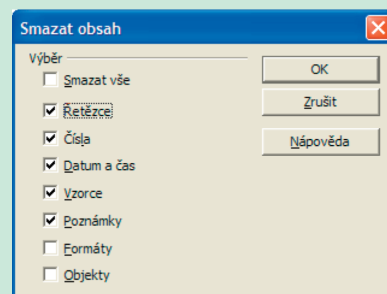
Zobrazí se dialogové okno *Smazat buňky* (obr. 7) – v něm zatrhněte ty položky, které potřebujete z buňky vymazat, a vše potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Obr. 5. Co se má stát s buňkami po vložení nových buněk.

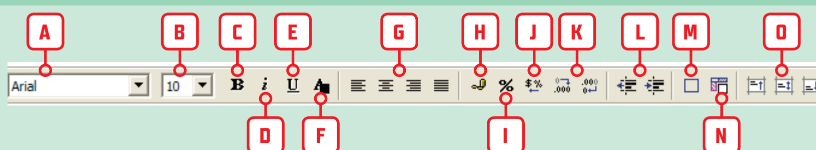
Obr. 6. Co se má stát s okolními buňkami po smazání označených buněk.

Obr. 7. Zaškrtněte položky, které chcete v označených buňkách smazat.

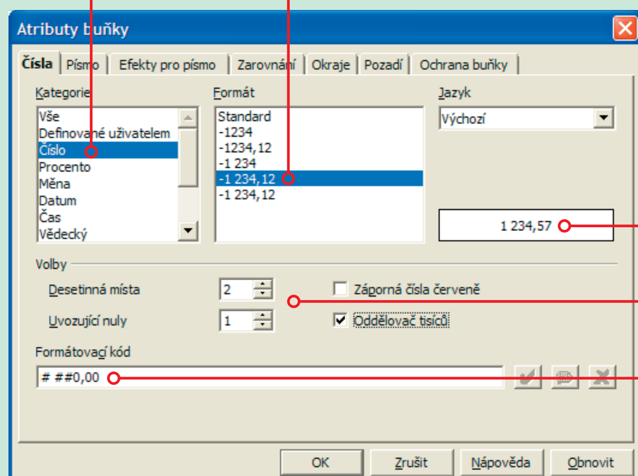
Formátování buněk

Buňky v tabulce programu Calc můžete formátovat buď pomocí panelu objektů, nebo pomocí dialogového okna *Atributy buňky*, které se zobrazí pomocí příkazu **Buňky** v nabídce **Formát**.

Obr. 8

A. Druh písma
B. Velikost písma
C. Tučné písmo
D. Kurziva
E. Podtržení
F. Barva písma
G. Zarovnání v buňce.
H. Formát měny
I. Formát procenta
J. Standardní formát čísla
K. Přidat/odebrat desetinné místo
L. Zvětšit/zmenšit odsazení
M. Okraje
N. Barva pozadí
O. Svislé zarovnání v buňce

Obr. 9

Jestliže potřebujte text rychle zvýraznit či jinak odlišit, klikněte na ikony **Tučné**, **Kurziva** či **Barva písma**. Potřebujete-li měnit číselný formát, použijte ikony, jako je **Měna**, **Procenta**, **Přidat desetinné místo** (obr. 8) – najdete je na panelu objektů.

Jestliže však potřebujete složitější formátování, vyberte z nabídky **Formát** položku **Buňky**. Zobrazí se dialogové okno se sedmi kartami, na kterých se dají jednotlivé vlastnosti postupně nastavit (obr. 9).

Vzhled čísla upravíte například hned na první kartě s názvem *Čísla*, přestože vzhled čísla určujete částečně již při zápisu hodnoty do buňky, například psaním desetinných čárek, symbolů měn, procent apod. Kdykoliv později však lze použít na buňky formát jiný (číslo, procento, měna, datum, zlomky,...).

Marie Franců

Diagramy

V článku v minulém čísle PPK jsme si ukázali, jak spustit prezentaci. Dnes je na řadě její vylepšení o diagramy.

Pro přípravu článku jsme použili PowerPoint 2002.

PowerPoint nabízí několik druhů diagramů: organizační, cyklický, paprskový, jehlanový, Vennův a terčový.

Chcete-li vložit diagram do snímku, vyberte z nabídky **Vložit** příkaz **Diagram**. PowerPoint zobrazí dialogové okno *Galerie diagramů* (obr. 1).

Klikněte na typ diagramu, který chcete použít, a poté na tlačítko **OK**.

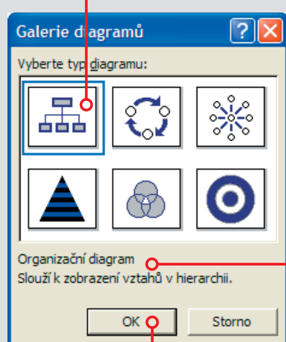
Při vybírání typu diagramu vám pomůže popis, který se vztahuje k typu diagramu, na který jste právě klikli.

Po kliknutí na tlačítko **OK** se do snímku vloží rám se základem diagramu (obr. 2). Polohu rámu můžete upravit tažením myší.

V okně PowerPointu se zobrazí také panel nástrojů *Diagram* (obr. 2). Tento panel se zobrazí vždy, když kliknete do diagramu.

Zobrazený panel nástrojů se liší podle toho, který diagram jste právě zvolili.

1. Vyberte požadovaný druh diagramu.

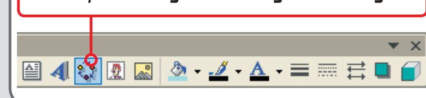
Stručný popis právě označeného diagramu.

Obr. 1

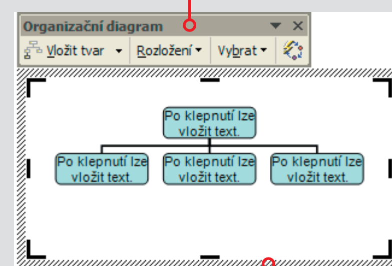
2. Klikněte na tlačítko **OK**.

Diagram můžete vložit také pomocí panelu nástrojů *Kreslení*. Klikněte na nástroj **Vložit diagram nebo organizační diagram**.

Nástroj **Vložit diagram nebo organizační diagram**.

Po kliknutí do diagramu se zobrazí panel nástrojů.

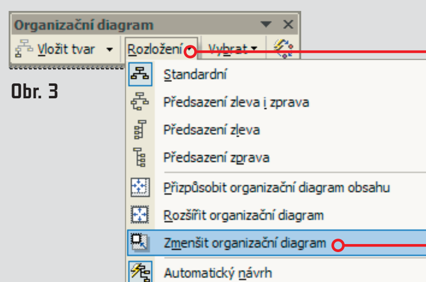

Obr. 2

Velikost a polohu diagramu upravíte tažením myší.

Změna velikosti diagramu

Chcete-li velikost diagramu změnit, klikněte v panelu nástrojů na šipku u tlačítka **Rozložení** a z nabídky vyberte příkaz **Zmenšit diagram** (celý příkaz zahrnuje i typ diagramu – obr. 3). Po vybrání tohoto příkazu se v rámu objeví kulaté úchopové body; zatažením za některý z nich změníte velikost diagramu.

Obr. 3

1. Klikněte na šipku u tlačítka **Rozložení**.

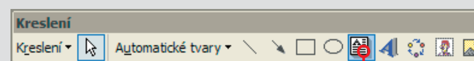
2. Vyberte příkaz **Zmenšit diagram**.

Vložení textu do diagramu

V místech, kam můžete vložit text, najdete obvykle text *Po klepnutí lze vložit text*. U diagramu paprskového, Vennova a terčového tyto texty nejsou.

Chcete-li do diagramu umístit text, je třeba zobrazit panel nástrojů *Kreslení* a použít nástroj *Textové pole* (obr. 4).

Panel nástrojů zobrazíte tak, že z nabídky **Zobrazit** vyberete příkaz **Panely nástrojů** a v seznamu klikněte na název panelu, který chcete zobrazit. Je-li název požadovaného panelu zaškrtnut, je třeba porozhlédnout se po obrazovce, protože panel zobrazen je.

Obr. 4

Nástroj **Textové pole**.

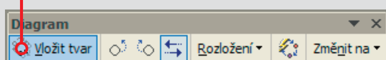
Rozšíření diagramu

Je pravděpodobné, že diagram v podobě, kterou vložil PowerPoint, nebude vašim požadavkům vyhovovat. Pravděpodobně bude třeba vložit další část diagramu, nebo naopak některou část odebrat. Chcete-li přidat další část (pro části diagramu se používá označení tvar), klikněte v panelu nástrojů na položku **Vložit tvar** (obr. 5). Tvar se přidá vždy k aktivní části (tedy k té, se kterou jste naposled pracovali).

Výjimku tvoří organizační diagram: zde je třeba kliknout na šipku vedle tlačítka **Vložit tvar** a z nabídky vybrat, který druh tvaru chcete přidat (obr. 6 a 7). Na obrázku 7 vidíte typy přidaných tvarů *spolupracovník*, *asistent* a *podřízený*. Tvar, který byl v okamžiku přidávání aktivní, je červený, přidané tvary jsou oranžové.

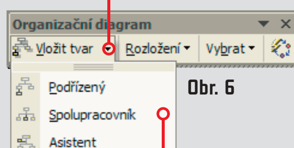
PowerPoint používá pro jednotlivé části diagramu označení *tvar.* Např. tvar u papírskového diagramu znamená jedno z kol.

Kliknutím na toto tlačítko přidáte další část diagramu.

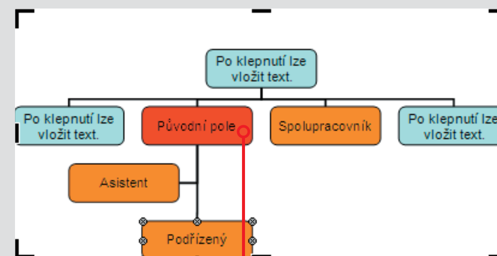
Obr. 5

1. Kliknutím na šipku rozbalíte seznam možností.

Obr. 6

2. Vyberte požadovaný druh tvaru.

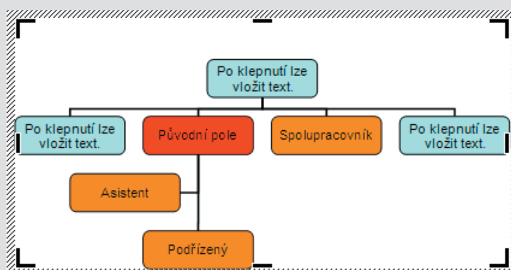
Obr. 7

Aktivní pole.

Odebrání části diagramu

Chcete-li některý z tvarů odebrat, na tento tvar klikněte a poté stiskněte klávesu **Delete**.

Chcete-li odstranit celý diagram, ujistěte se, že není označena žádná část grafu, a poté stiskněte klávesu **Delete** (obr. 8 – předpokládáme, že diagram je označen, to znamená, že kolem něj je šedý rámeček).

Obr. 8. Chcete-li diagram smazat, je třeba, aby byl označen.

Nastavení vzhledu

Po vložení nového diagramu mají všechny tvary stejný vzhled, tedy orámování a barvu, ve většině případů i stejnou velikost písma.

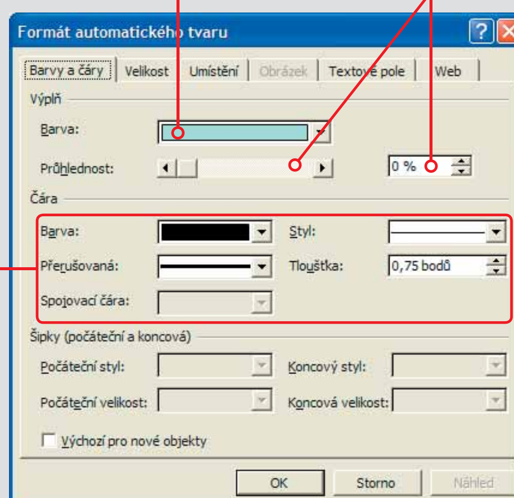
Chcete-li změnit vzhled tvaru, stačí na něj dvojitě kliknout myší. Tím vyvoláte dialogové okno *Formát automatického tvaru*. V tomto okně můžete na kartě *Barvy a čáry* upravit barvu tvaru a způsob ohraničení a také nastavit průhlednost; díky tomu můžete vytvářet zajímavé efekty (obr. 9).

V položce Průhlednost můžete nastavit stupeň průhlednosti diagramu. Tato položka je přístupná pouze po zvolení barvy výplně. Můžete například za diagram umístit obrázek a nastavením průhlednosti jej nechat prosvítat za diagramem.

Kliknutím na tuto položku rozbalíte paletu barev.

Kteroukoliv z těchto položek nastavujete stupeň průhlednosti.

V této části nastavujete parametry ohraničení.

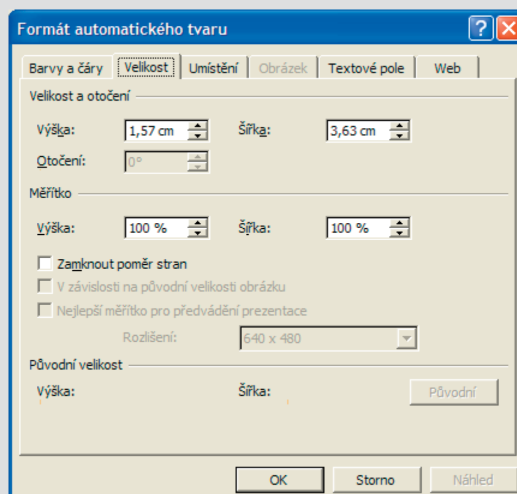

Obr. 9. Karta *Barvy a čáry*.

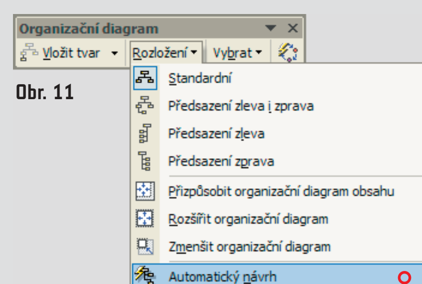
Nastavení velikosti

Chcete-li upravit velikost pole, klikněte v dialogovém okně *Formát automatického tvaru* na záložku **Velikost** (obr. 10). V případě, že jednotlivá editační pole nebudou přístupná, je pravděpodobně zapnuta položka *Automatický návrh*. Stav této položky ověříte tak, že na panelu nástrojů *Diagram* kliknete na položku **Rozložení**. V nabídce zkontrolujte položku **Automatický návrh**; je-li zapnuta, vypněte ji (obr. 11).

-mzi

Obr. 10. Karta *Velikost*.

Obr. 11

Položka je vypnutá.

Položka je zapnutá.

Položka **Automatický návrh**.

Kam za sněhem?

Ani se nenadějeme, a také na našich horách napadne sníh a budeme si moci užívat radovánek, které zima nabízí, tedy jezdit po všem možném na sněhu. A stejně jako začnou ožívat naše hory, začnou ožívat i internetové stránky věnované sněhovému zpravodajství.

Jistě však víte, že sněhová nadílka už u nás není pravidelným jevem, a proto je třeba se o stavu sněhové pokrývky včas informovat. I v tomto případě vám doporučíme služby internetu, který je jako zpravodajské médium nenahraditelný. Kde tedy hledat ty nejčerstvější informace?

Holidayinfo.cz

Na adrese *http://www.holidayinfo.cz* najdete spoustu užitečných informací pro návštěvníky našich hor. Můžete se zde nejenom informovat o sněhových podmínkách ve všech našich zimních střediscích, ale také zde zjistíte to, zda je určitá lanovka v provozu. Navíc se o tom můžete přesvědčit na vlastní oči, neboť na stránkách naleznete odkazy na internetové kamery. Kromě informací pro lyžaře si zde přijdou na své i příznivci běžkového lyžování a bobových drah. Pokud se tedy na české hory chystáte, rozhodně na tyto stránky zavítejte!
http://www.holidayinfo.cz

Skiinfo.cz

Na stránkách *http://www.skiinfo.cz* se dozvíte o stavu sněhové pokrývky ve všech našich zimních střediscích. Kromě toho stránky informují o zimních areálech ve všech sousedních zemích. Vždy si můžete prohlédnout mapu celého areálu s vyznačenými lyžařskými trasami. Na stránkách funguje také bazar lyží a pomoc při výběru nového lyžařského vybavení.
http://www.skiinfo.cz

Sníh.cz

Jak již název stránky napovídá, tato stránka se zabývá hlavně sněhovým zpravodajstvím. Zjistíte zde nejenom výšku sněhové pokrývky a teplotu, ale dokonce i typ sněhu. Navíc jsou na těchto stránkách publikovány zajímavé články a novinky, které se vážou k našim horám. Stránky obsahují odkazy na webové kamery nejenom u nás, ale i v Rakousku, Švýcarsku, Itálii, Německu a Francii. Také zde zjistíte, jaké jsou v našich zimních střediscích sjezdové tratě, lanovky a vleky a kolik zaplatíte za jízdné. Zajímavé jsou také komentáře ostatních návštěvníků – komentáře můžete sami připsat a podělit se tak o své zkušenosti s ostatními.
http://www.snih.cz

Lyžování.cz

Tyto stránky jsou to pravé pro každého milovníka lyžování a jiného klouzání po sněhu. Přečtete si zde předpověď počasí na horách, informujete se o aktuálním stavu sněhu, a pokud chcete na hory urychleně vyrazit, můžete se podívat na zájezdy na poslední chvíli a na nabídku ubytování. Stránky jsou určeny i pro profesionální závodníky, ti se zde mohou informovat o akcích světového poháru.
http://www.lyzovani.cz

Meteoweb

Stránky Meteo-web se zaměřují na předpověď počasí a v zimě zde naleznete i aktuální sněhové zpravodajství. Na adrese http://snih.meteo-web.cz najdete zpravodajství o stavu sněhu – kromě aktuálních informací (podle grafu okamžitě zjistíte, kde je sněhu nejvíce) zde najdete i další zajímavé články, ceník lanovek, informace o ubytování apod.
http://snih.meteo-web.cz

-mia

Pokud chcete znát sněhové podmínky ve světě, podívejte se na adresu *http://www.snow-forecast.com*.

Hráz proti spamu

Spam neboli nevyžádaná pošta se stává stále větším problémem, kterému by měl věnovat pozornost každý z nás. Jak se však správně bránit?

Vážný problém

Odhaduje se, že více než 25% elektronické pošty je v současnosti tvořeno spamem, a předpověď pro rok 2005 je ještě horší: v tomto roce má nevyžádanou poštu tvořit dokonce 40% veškerých e-mailových zásilek. Jistě to znáte: jsou to zprávy, ve kterých je vám většinou nabízeno vše možné, viagrou počínaje a prodloužením penisu konče. Ptáte se, co je na spamu tak škodlivé, že je nutno se proti němu bránit? Jednou z hlavních příčin je to, že náklady na stažení této pošty hradíte vy, i když jste si nic neobjednávali. Další příčinou je markantní zatížení sítě a také to, že pod tíhou nevyžádané pošty se vaše e-mailová schránka stává méně přehlednou, takže můžete spolu s nevyžádanou poštou omylem vymazat i důležitou zprávu.

Z internetových stránek společnosti Cobion si lze stáhnout zkušební verzi protispamového programu.

Proto je zcela jasné, že proti spamu je třeba se bránit. Je nutná jak ochrana pasivní (hlavním pravidlem je nesdělovat adresu na neprověřených místech), tak ochrana aktivní, tedy použití některého ze specializovaných programů.

Protispamové programy

Pokud máte pouze jednu e-mailovou schránku, většinou stačí pohrát si s nastavením e-mailového klienta (tedy programu pro správu elektronické pošty) a vytvořit několik pravidel, pomocí kterých si stanovíte, jaké e-mailové zprávy mají být okamžitě vymazá-

Protispamový program OrangeBox Mail dokáže zachytit naprostou většinu nevyžádané pošty.

ny. Pokud se však jedná např. o větší firmu, která má e-mailových schránek několik, jde o složitější problém. Právě takové subjekty by si měly pořídit některý z protispamových programů. Nedávno přišla německá společnost Cobion se dvěma produkty, které slouží k ochraně proti nevyžádané poště a k ochraně proti nevhodnému obsahu internetu. Jsou to produkty OrangeBox Mail a OrangeBox Web.

Oranžová ochrana

OrangeBox Mail kontroluje veškerou příchozí poštu a dokáže rozeznat poštu, která je určena skutečně vám, od pošty spamové. Ptáte se, jak to zvládne a zda není možné, že v koši skončí i e-mailová zpráva, která byla určena vám a kterou byste posléze postrádali? Jistě mi dáte za pravdu, že spamové zprávy mají ledacos společného a často se opakují. A právě takové zprávy vývojáři společnosti Cobion „zachytávají" a zkoumají. Databáze společnosti Cobion obsahuje přitom úctyhodných 200 000 spamových dopisů. Posléze jsou určeny nejčastější charakteristiky spamové zprávy. Každý e-mail, který vám posléze přijde, je kontrolován podle obsahu; jde tedy o veškerý text, obrázky a adresu, ze které e-mail přišel. To je podrobeno analýze a poté je vyhodnoceno, zda se jedná o spam. Vše je velmi rychlé a účinné. Verzi tohoto programu si lze stáhnout z adresy *http://www.cobion.de* a využívat ji po dobu jednoho měsíce. Zakoupení tohoto programu je poněkud nákladná záležitost, ale dlouhodobě se větším podnikům zcela jistě vyplatí.

-mia

Mrňous plný hudby

V současné době je na našem trhu velké množství přehrávačů všech možných světových značek. Ale jak si vybrat ten pravý? Občas se prostě vyplatí vsadit na výrobek osvědčené značky.

Mercedes mezi MP3 přehrávači

Právě takovými výrobky jsou například produkty firmy iRiver, založené v roce 1999 v Jižní Koreji. V oblasti přehrávačů MP3 si tato firma za krátkou dobu své existence vybudovala takové jméno jako např. výrobce automobilů Mercedes! V nedávné době se do obchodů dostaly přehrávače s modelovým označením iFP-3XX, jejichž design pochází z dílny INNO. Tato dílna odvedla opravdu dobrou práci a výsledkem je nádherný „mrňous" s obdivuhodnými parametry a funkcemi. Pokud hledáte přehrávač, který dokáže hudbu přehrávat i nahrávat, přijímat rádio a zaznamenávat hlas, právě jste ho našli. K dispozici jsou modely s velikostí paměti 64 MB, 128 MB, 256 MB a 512 MB. Vzhled nových přehrávačů připomíná jejich starší bratříčky iFP-1XX. Byly sice zachovány stejné ovládací prvky, ale přístroj získal mnohem ergonomičtější tvar a displej krásné modré podsvícení.

Formáty

Nyní něco o technických parametrech. Přehrávač zvládá hudbu ve formátech MP3, WMA a ASF (v současnosti se vyvíjí nový firmware, který bude zvládat i formát OGG Vorbis!). Při přehrávání je k dispozici sedm modů pro nastavení ekvalizéru, což ve spojení s přiloženými, velmi kvalitními sluchátky Sennheiser MX300 reprodukovaný zvuk výborně oživuje. Displej je opravdu kvalitní a zobrazuje českou diakritiku.

Další vybavení

Rádio (není u modelu iFP-340) je na slušné úrovni, ale vzhledem k tomu, že kabel od sluchátek využívá jako anténu, poslech rádia závisí na kvalitním signálu. Je možné uložit si do paměti až dvacet stanic a přiřadit jim název i při absenci RDS (funkce, která dokáže zobrazit název rozhlasové stanice). Velmi užitečnou funkcí je možnost stereozáznamu z rádia nebo možnost line-in vstupu (ten umožňuje připojit k přehrávači např. diskman) a ukládání hudby přímo do formátu MP3 (samozřejmostí je možnost nastavení přenosové rychlosti – až 320 kB/s). Další věcí, kterou jsem ocenil, je diktafon. Oproti starším modelům se značně zlepšila kvalita mikrofonu, a tak opravdu kvalitní jsou i výsledné nahrávky. Záznam se opět ukládá ve formátu MP3. Hmotnost bez baterie 37 g, rozměry 91 x 35 x 26,7 mm, vynikající podpora ze strany firmy, bezkonkurenční zvuk a vzhled – to je silnou zbraní přehrávače iFP-390T a dobrý důvod, proč o jeho koupi uvažovat.

Martin Kadlec

Klady a zápory ±

+ velikost
+ výdrž až 24 hod. na jednu tužkovou baterii při přehrávání MP3
+ kvalitní sluchátka jsou součástí standardního vybavení
+ bohaté příslušenství

– nelze rozšířit paměť
– poměrně vysoká cena

Ceny jednotlivých typů (včetně DPH): i

iFP-340 – paměť 64 MB – 3600 Kč
iFP-380T – paměť 128 MB – 6000 Kč
iFP-390T – paměť 256 MB – 8000 Kč
iFP-395T – paměť 512 MB – 12 000 Kč

Minidisk

Průměr 7 cm a až 320 minut hudby. Ačkoliv technologie minidisků není příliš rozšířená, v mnoha směrech překonává všechny ostatní technologie přenosných přehrávačů.

Chcete-li poslouchat hudbu například při cestě dopravním prostředkem, připadá v úvahu klasický CD diskman nebo MP3 přehrávač. Slyšeli jste však už o minidisku? Minidisk vypadá jako malé CD o průměru sedmi centimetrů a je uzavřen v ochranném krytu; přehrávače bývají jen o málo větší a obvykle se vám pohodlně vejdou na otevřenou dlaň. S čím se u minidisků můžete setkat?

Kolik hudby se na minidisk vejde

Kapacita disku je zpravidla 74 minut, za pár korun navíc si můžete koupit i média 80minutová. Při přenosu hudby však můžete prostor výrazně zvýšit použitím některé z kompresních metod – při použití LP2 (podporuje formát ATRAC3) se na disk vejde dvojnásobek (při téměř nezaznamenatelném rozdílu v kvalitě), použitím metody LP4 se kapacita dokonce čtyřnásobí (avšak už se značným poklesem kvality zvuku).

Co je minidisk?

Minidisk (z anglického označení MiniDisc, zkratka MD) je digitální záznamové médium, které je uloženo v mechanicky odolném pouzdru o rozměrech 70 × 67,5 × 5 mm. Snímání záznamu se provádí obdobně jako u CD opticky pomocí laseru; ten snímá stopu, ve které je uložen digitální signál. Nepřepisovatelné minidisky se lisují, přepisovatelné používají pro zápis laserový paprsek. Na přepisovatelný minidisk se může libovolně nahrávat a mazat z něj, a to bez ztráty kvality.

Formát ATRAC

V prostředí programu SonicStage volíte, které hudební soubory přehrajete na minidisk. Používá-li přehrávač kódování ATRAC nebo novější kódování ATRAC3, všechny skladby se nejprve převádějí do tohoto formátu a to chvíli trvá. ATRAC je podobně jako formát MP3 ztrátový kompresní algoritmus. Ten vychází z fyziologických vlastností lidského organismu a vynechá zvuky, které lidské ucho neslyší.

Na 80minutový minidisk se ve stereorežimu vejde 80 minut záznamu; zvolíte-li vyšší komprimaci LP2 nebo LP4, uložíte na toto médium ve stereorežimu 160 minut, resp. 320 minut záznamu.

NetMD

NetMD je technologie, pomocí které můžete nahrávat na minidisky záznam sami na svém počítači. Při použití NetMD stačí připojit přehrávač k počítači pomocí USB kabelu – potom už můžete pomocí programu SonicStage přenášet na disk písničky, spojovat je do skupin, libovolně je řadit, pojmenovávat nebo mazat. Obslužný program se sám postará o konverzi z velké většiny formátů, obvykle však stačí, že podporuje formáty WAV, MP3 a WMA.

Další způsoby nahrávání

Vedle přenosu hudby z počítače prostřednictvím USB kabelu existují i další metody – například máte-li doma zařízení s optickým výstupem zvuku (například hifi věž, CD diskman nebo kvalitní zvukovou kartu v počítači), můžete hudbu nahrávat touto cestou. Další možností je připojit přehrávač do sluchátkového výstupu téměř kteréhokoli zařízení. Ne každý přehrávač však podporuje všechny jmenované metody.

Model Sony NetMD N510

A aby nezůstalo jen u teorie, podívejme se na jeden skutečný přehrávač, a to na model Sony NetMD N510, jehož doporučená cena je 5990 Kč.

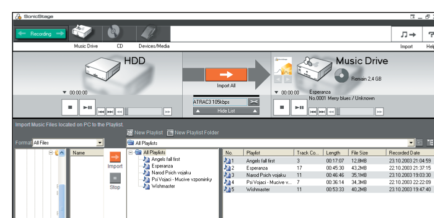
Displej zobrazuje pořadí a název vybrané písně, zbývající výdrž baterie a aktuální stav disku, tedy přehrávání, pauzu nebo záznam. Displej bohužel není podsvícený. Pokud si na jeden disk nahrajete například dvě alba, rozhodně vám přijde vhod možnost rychle mezi nimi přeskakovat pomocí tlačítka Group.

Model N510 je vybaven i dálkovým ovládáním na sluchátkách, pomocí kterého máte přístup ke všem funkcím: můžete spouštět, přerušovat i zastavit přehrávání, regulovat hlasitost nebo přepínat mezi skupinami písní. Nechybí ani spínače Hold (zamknutí tlačítek) – jeden pro dálkové ovládání a druhý pro ovládací panel na přehrávači.

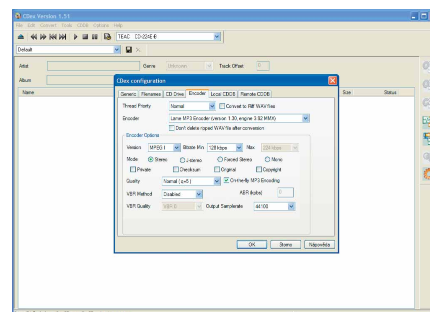
Součástí balení je přehrávač, český návod k obsluze, dálkové ovládání, sluchátka (nezávisle na dálkovém ovládání – můžete je tedy snadno nahradit jiným modelem), optický kabel, program SonicStage, kabel pro přenos prostřednictvím USB portu počítače, jedna nabíjecí tužková baterie a adaptér pro napájení přístroje z elektrické sítě, který zároveň funguje jako nabíječka.

Test tohoto přehrávače vyšel v PPK 12/2003.

-maz

Nejjednodušší způsob nahrání hudby je použít přiložený program SonicStage.

Vhod vám může přijít i freewarový program CDex.

Zjednodušte si práci s dokumenty

V současné době se stále více prosazuje snaha o „zrovnoprávnění" elektronických dokumentů s dokumenty v klasické, „papírové" formě. Tuto snahu podporuje množství tzv. EDM systémů, které umožňují mnohem efektivnější správu veškerých dokumentů, a to jak papírových, tak zejména elektronických.

Elektronická správa dokumentů (EDM) je poměrně mladou oblastí informačních technologií, která souvisí s přechodem od zpracování a správy dokumentů papírových ke správě dokumentů elektronických. Vstupem do tohoto procesu může být i papírový dokument, který je však převeden do elektronické podoby (digitalizován). Většina dokumentů však dnes již vzniká a dále se zpracovává v elektronické formě – jen málo z nich je vytištěno. Jedná se zejména o kancelářské aplikace (např. dokumenty MS Office), dokumenty vytvořené pomocí CAD systémů, digitální mapy, uživatelské a servisní příručky. Slovo **dokument** již tedy neznamená jen papírový dokument, ale také obraz, nákres, schéma, zvuk nebo video, tzn. že za dokument považujeme jakýkoliv elektronický soubor, který poskytuje informace bez ohledu na jejich formu.

Řešení jednotlivých systémů pro elektronickou správu dokumentů jsou různá podle účelu a oblasti jejich využití. Společným prvkem většiny EDM systémů je existence jednoho centrálního archivu dokumentů, který umožňuje archivaci velkého objemu dokumentů na jednom místě. Takový způsob uložení dokumentů přináší mnohé výhody, jako je například krátká doba přístupu, snadné a rychlé vyhledávání, bezpečný přístup, spolehlivá a dlouhodobá trvanlivost uložených dokumentů. Nejčastěji se jako média používají magnetooptické disky (WORM, CD-ROM, CD-RW) provozované v tzv. jukeboxech disků. Odkazy na jednotlivé archivované dokumenty (resp. na jejich indexy) se ukládají do databáze spolu s odkazem na to místo, kde systém najde fyzický soubor s daným digitalizovaným dokumentem.

Podle charakteru určení jsou některé EDM systémy zaměřeny více na elektronickou archivaci (např. digitální archivy katastrálních úřadů), jiné zase na řízení toků dokumentů (např. systémy pro obecní a státní orgány). Nejnovější EDM systémy splňují oba požadavky a umožňují jak elektronickou archivaci, tak i efektivní řízení toku dokumentů (tzv. workflow).

Praktické využití EDM systémů

Většina firem již v minulosti začala používat běžné informační systémy, jejichž nasazení vyplynulo z legislativních požadavků a z nutnosti moderního způsobu elektronické komunikace s obchodními partnery a klienty. Rozdíl mezi běžnými informačními systémy a současnými požadavky na správu elektronických dokumentů je však dnes již tak velký, že vyžaduje nasazení moderních systémů přímo určených pro jejich správu. Vzhledem k tomu se v poslední době stále zvyšuje zájem o informační systémy určené právě pro správu elektronických dokumentů.

V běžném podniku vznikají obvykle dva druhy dat. Prvním druhem dat (dokumentů) jsou různé účetní doklady, formuláře s personálními daty zaměstnanců, evidenční nebo skladové karty apod. Tento typ dat se zpracovává pomocí běžných podnikových informačních systémů zaměřených na účetnictví, personalistiku nebo logistiku. Taková data označujeme jako ***strukturovaná***. Všechny potřebné informace jsou uloženy v databázi a pro jejich zpracování se používají běžné databázové operace. Údaje obsažené v těchto databázích je pak možné velmi efektivně vyhledávat, třídit, připravovat přehledy apod.

Většina dat, která v dnešních podnicích vznikají, jsou však druhé-

Digitalizace papírového dokumentu

Papírový dokument převádíme (digitalizujeme) do elektronické podoby pomocí *skeneru*. Podle typu skenovaného dokumentu volíme výsledný formát jeho elektronické verze. Dokumenty, jako je obrázek nebo fotografie, ukládáme ve formátu vektorovém nebo rastrovém (JPG, BMP nebo TIFF). Textové dokumenty však obvykle potřebujeme dále zpracovávat. Pro skenování textových dokumentů používáme speciální programy, které pomocí metody **OCR** vytvoří z předlohy textový dokument, jejž lze dále upravovat pomocí běžných textových editorů.

OCR (Optical Character Recognition)

OCR je zkratka z anglického originálu, který v českém překladu znamená *optické rozpoznávání znaků.* Touto zkratkou se označuje metoda počítačového rozpoznávání písmen z bitmapové předlohy nebo také program, který optické rozpoznávání provádí. Metoda OCR je založena na vzorech písmen uložených v programu a na porovnání bitmapových shluků bodů s těmito vzory. Přitom se používá určitých typických znaků pro jednotlivá písmena různých písem a dále pokročilých porovnávacích metod.

EDM systémy dostupné na našem trhu

Allaska EDM

Programový systém Allaska byl vytvořen pro zajištění komplexní podpory toku dokumentů, výkresů a informačních materiálů. Systém zajišťuje sledování dokumentu od jeho vytváření až po jeho archivaci. Zároveň umožňuje rychlou dostupnost již archivovaného dokumentu, pokud je třeba jej vyhledat.
http://www.nemetschek.cz/

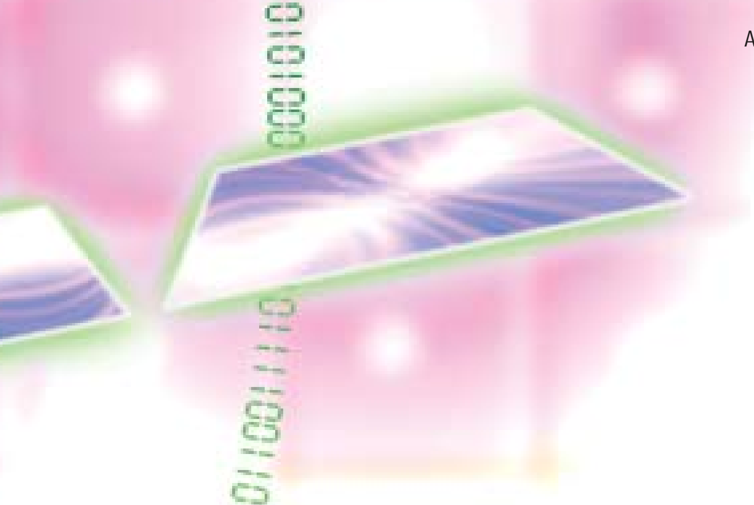
Eigner PLM

Systém Eigner PLM poskytuje komplexní řešení pro tvorbu, správu a distribuci technických dat (projektů, kusovníků, technologických postupů, různých typů dokumentace, plotovacích příkazů a dalších) produktu v průběhu celého jeho životního cyklu.
http://www.technodat.cz/

ELO*office* a ELO*proffesional*

ELO, elektronický archivační systém, pomůže velmi snadno zvládnout každodenní příliv informací. Program je založen na běžných principech archivace dokumentů ve skříních a v šanonech.
http://www.cyberdyne.cz

Hummingbird DM v5.0, D4B Archiv, e-spis
http://www.exprit.cz

ho typu a označujeme je jako data ***nestrukturovaná***. Ačkoliv tato data obsahují důležité informace, nelze je jednoduše „rozškatulkovat" nebo vepsat do odpovídajících kolonek ve formuláři. Jedná se zejména o dokumenty vytvořené pomocí textového editoru (smlouvy, zápisy z jednání, obchodní podmínky apod.), tabulkového kalkulátoru (grafy a tabulky), prezentačního programu nebo jiné nedatabázové aplikace. Mezi taková data můžeme zařadit i různé technické výkresy a modely (aplikace CAD/CAM), digitální mapy a plány (GIS systémy), ale i obrázky ve vektorovém či rastrovém formátu (digitální fotografie nebo naskenované papírové dokumenty), případně i multimediální soubory (audio- a videosoubory). Rychlý rozvoj internetu a nových technologií přinesl další množství informací, dostupných z webových stránek nebo získaných prostřednictvím elektronické pošty.

Principiálně je sice možné uložit v databázi i tato data, nicméně podstatné je to, že data v této aplikaci primárně nevznikají a je značně omezeno jejich zpracování pomocí standardních databázových operací. Většina podniků a společností si dnes již uvědomuje důležitost informací obsažených v nestrukturovaných datech (dokumentech).

A právě zde se uplatňují EDM systémy, které řídí tvorbu a ukládání dat a umožňují jejich vyhledávání, bezpečný přístup k nim, jejich distribuci a publikování.

Výhody systémů pro správu dokumentů

Moderní systémy pro správu dokumentů umožňují, jak již bylo řečeno, ukládání, sdílení a vyhledávání smysluplných informací a dokumentů. Dovolují jejich publikování prostřednictvím firemního intranetu nebo prostřednictvím internetu.

Systémy EDM dovolují ke každému dokumentu definovat indexy, podle kterých je možné dokumenty účinně vyhledávat a zpracovávat. Indexy mohou být dvojího typu. Prvním a nejpoužívanějším typem indexu je definice klíčových slov nebo frází, které daný dokument nejlépe charakterizují. Druhý typ indexace používá poněkud odlišnou metodu. Dokumenty jsou rozděleny na několik druhů. Pro každý druh dokumentu je definována speciální maska, která obsahuje údaje popisující daný druh dokumentu. Příkladem může být maska určená pro zpracování dokumentu typu faktura. Informace, které tento typ dokumentu nejlépe charakterizují, jsou číslo faktury, dodavatel, odběratel, datum splatnosti.

Významnou funkcí těchto systémů je také řízený oběh dokumentů, tzv. ***workflow***. Zpracování některých dokumentů probíhá podle přesného scénáře nebo postupu. Příkladem může být opět faktura, která před proplacením probíhá určitým schvalovacím procesem (např. podle výše částky, podle oddělení, pro které je určena, podle druhu zboží). Systém workflow umožňuje automatizaci takového procesu, umožňuje řízení toku dokumentů a dohlížení.

-vrba

Brailleovský řádek – základ gramotnosti

Hlasový syntetizér není jedinou možností, jak může zrakově postižený uživatel získávat informace z počítače. Kromě sluchu mohou nevidomí lidé při práci s počítačem využít i hmat. Zařízením, která jim to umožňují, je věnován tento článek.

Brailleovské řádky, někdy také nazývané hmatové displeje, jsou zařízení, která slouží k převádění informací zobrazených na monitoru počítače do Brailleova písma. Uživatel tedy není o dění na obrazovce informován pouze hlasem, ale údaje z obrazovky si čte hmatem v Brailleově písmu. Hmatový displej má řadu výhod. Umožňuje snadnější orientaci a navigaci v textu. Na rozdíl od hlasového výstupu není hlučný. Umožňuje daleko lépe vnímat psaný projev, tedy psanou češtinu, zatímco hlasové syntézy „napodobují" spíše češtinu mluvenou. Pouze s hlasovým výstupem se tedy obtížně učí cizím jazykům a také jazyku mateřskému, obtížně se studuje matematika, fyzika či chemie se spoustou speciálních znaků a znaků speciálního významu. S dobrou dovedností čtení Brailleova písma je příjem informací prostřednictvím Brailleova písma zobrazovaného na hmatovém displeji mnohem rychlejší než příjem informací pomocí hlasové syntézy, což při práci nevidomého s počítačem hraje značnou roli.

Písmo, nebo hlas?

Brailleovské řádky ocení hlavně ti uživatelé, kteří zpracovávají velké množství textu – právníci, překladatelé, studenti vysokých škol apod. Na brailleovském řádku totiž nevidomý uživatel odhalí chybu daleko snáz a rychleji než pomocí hlasového výstupu. Většina brailleovských řádků má nad každým ze čtyřiceti zobrazených znaků tlačítko, kterým si uživatel dokáže „přitáhnout" kurzor k chybnému znaku a okamžitě jej opravit. Hlasová syntéza totiž zdaleka nedosahuje parametrů lidského hlasu a výslovnost některých hlásek je velmi podobná (například m a n, š a ž). Při plynulém čtení několikastránkového textu hlasovým výstupem se tak uživateli může stát, že chybu vůbec nepostřehne. Možnost získávat informace hmatem preferují hlavně ti uživatelé, kteří jsou nevidomí od narození a pro které je tento způsob vnímání přirozenější. Uživatelé, kteří přišli o zrak během života a Brailleovo písmo se učí obtížně, dávají zpravidla přednost hlasovému výstupu. Zejména nevidomé děti na základní škole by se s brailleovským řádkem měly seznámit co nejdříve, neboť jim významně pomůže například při výuce českého jazyka. Orientace pouze na hlasový výstup u nevidomých dětí na základní škole způsobuje jejich velmi špatné znalosti pravopisu.

Zdá se, že ideální by bylo, kdyby každý uživatel mohl mít na svém počítači jak hlasový výstup, tak i připojený brailleovský řádek. Masovému rozšíření brailleovských řádků mezi nevidomé uživatele brání především jejich vysoká cena. Odečítače obrazovky, které se u nás používají, jsou na spolupráci s brailleovskými řádky dnes již připraveny.

RNDr. Hana Bubeníčková, Mgr. Radek Pavlíček
Metodické centrum informatiky SONS
info@brno.braillnet.cz

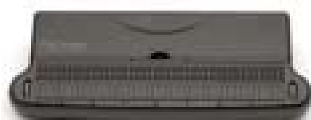
Brailleovo písmo

Každý znak Brailleova písma je tvořen šesti nebo osmi body, uspořádanými do dvou sloupečků. V tištěné podobě jsou některé z těchto bodů vytlačeny, a nevidomý je tedy může rozlišit hmatem. Osmibodové písmo se používá zejména v souvislosti s využitím hmatových displejů pro práci zrakově postižených uživatelů s počítačem. Osmibodové písmo sice umožňuje zápis znaků jednoznačně (prostřednictvím jediné kombinace), je však obtížněji rozpoznatelné hmatem. Brailleovský řádek obsahuje zpravidla 40 *buněk* uspořádaných do jedné řady. Existují i 80znakové brailleovské řádky, ale k nám se kvůli vysoké ceně takřka nedovážejí. Každá buňka reprezentuje jeden znak. Jednotlivé body jsou tvořeny jehličkami, které se vysouvají a zasouvají podle toho, který znak se má v dané *buňce* zobrazit. Kromě těchto čtyřiceti buněk pro zobrazování znaků Brailleova písma najdeme na brailleovských řádcích i další tlačítka, která slouží k navigaci v textu nebo k přesunutí kurzoru na daný znak.

Brailleovské řádky na našem trhu

Název přístroje	Cena	Dodavatel	
Braille Voyager	169 000 Kč	Spektra Praha Elvos Brno	*www.spektravox.cz* *www.ok.cz/elvos*
Alva Satellite Traveller	168 000 Kč	BrailleTech Opatov	*www.brailletech.cz*
Focus 44 Home	155 000 Kč	Galop Praha	*www.galop.cz*
PAC Mate PBD	**125 000 Kč**	**Galop Praha**	***www.galop.cz***
Rex 544	138 600 Kč	Proxima Praha	*www.proximanet.cz*
Thymus 340	121 800 Kč	Proxima Praha	*www.proximanet.cz*

Novinkou letošní, jedenácté expozice Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR na mezinárodním veletrhu Invex 2003 byl hmatový zobrazovač PAC Mate PBD (výrobce *www.freedomscientific.com*). K jeho přednostem patří rozměry (na rozdíl od ostatních se umísťuje před klávesnici, a ne pod ni), funkce srovnatelné s dražšími modely a především nízká cena. Jde o jeden z nejlevnějších výrobků svého druhu u nás.

Brailleovský řádek značky PAC Mate za 125 000 Kč je jedním z cenově nejdostupnějších hmatových zobrazovačů na českém trhu.

Mobily plné obrázků

Zprávy MMS jsme vám představili více než před rokem, kdy s touto nabídkou přišli operátoři Eurotel a T-Mobile. V té době bylo možno využívat tuto službu pouze na dvou mobilních telefonech, a to na modelech Sony Ericsson T68i a Nokia 7650.

Přitom pouze druhý z nich obsahoval vestavěný fotoaparát pro pořizování snímků. Na oba telefony však bylo možné zprávy MMS přijímat. Tyto mobilní telefony byly v té době luxusem – daly se pořídit za cenu kolem dvaceti tisíc (případně za méně, pokud byly dotované). Mnoho lidí tak má stále pocit, že služba MMS je pro člověka s běžným příjmem nedostupná. Již tenkrát však mnozí předpovídali, že podobně jako se snížila cena ve své době velmi drahých mobilních telefonů podporujících WAP, sníží se i cena mobilních telefonů s MMS. A to se také stalo. My bychom vám rádi představili několik mobilních telefonů, pomocí kterých můžete obrázky pořizovat a odesílat, ale také přijímat a které nestojí více než 10 000 Kč. Všechny vypadají nádherně, ještě voní novotou, mají velký barevný displej a obrázky se nich skutečně pěkně vyjímají.

Zpráva MMS

Zpráva MMS (Multimedia Message Service) oproti zprávě SMS obsahuje kromě textu ještě obrázek, video nebo zvuk. Můžete např. vyfotografovat objekt, přidat k němu mluvený nebo psaný komentář a takovou zprávu zaslat druhému uživateli. Pokud tento uživatel nevlastní přístroj, který zprávy MMS podporuje, může si tuto zprávu vyzvednout na internetových nebo wapových stránkách svého operátora. Uživateli totiž přijde zpráva SMS, která obsahuje odkaz na tyto stránky a také heslo pro přístup ke zprávě, a on si pak může zobrazit obrázek, případně přehrát video. Tyto zprávy se posílají po jiných kanálech než zprávy SMS, a to po síti GRPS. Dlouhou dobu bylo možné zasílat zprávy MMS pouze těm, kdo měli stejného operátora jako vy – tedy pouze z Eurotelu na Eurotel a z T-Mobilu na T-Mobile. To již naštěstí neplatí, neboť došlo k propojení všech sítí. Nejprve tuto službu spustily společnosti Eurotel a T-Mobile (ty se zpočátku dokonce přely o to, která tak učinila dříve) a nedávno k nim přibyl i Oskar. Operátoři se však u této služby bohužel ještě nevypořádali s některými „dětskými nemocemi", a tak se někdy musíte potýkat s určitými problémy.

Jak MMS zprovoznit?

Koupíte-li si mobilní telefon podporující službu MMS a budete-li chtít odeslat svou první „ememesku", budete většinou zklamáni: je totiž třeba telefon nastavit a tuto službu aktivovat u operátora. Co se nastavení služby MMS týče, doposud neexistuje jednotný způsob, který by uznávali naprosto všichni výrobci mobilních telefonů. Pokud si mobilní telefon podporující MMS zakoupíte u svého operátora (tedy např. dotovaný nebo jako součást sady s předplatní kartou), všechny služby jsou většinou nastaveny dopředu. Jestliže tyto služby nastaveny nemáte, máte několik možností a vše je opět dáno typem vašeho telefonu a také operátorem, jehož služby využíváte. Jednou z možností je zavolat na infolinku operátora: zde požádáte o aktivaci služby MMS a oznámíte svůj typ telefonu a operátor by vám měl s nastavením MMS pomoci. Další možností je zavítat na internetové stránky operátora, kde se dozvíte přesný popis nastavení podle typu telefonu (tedy jak vyplnit určité položky, kde je v telefonu najdete apod.). Pro určité typy mobilních telefonů (jedná se pouze o telefony Nokia a Sony Ericsson) je k dispozici konfigurační zpráva SMS, která zahrnuje požadované nastavení. Tuto zprávu si opíšete a pošlete ji na zadané číslo; obratem obdržíte zprávu SMS od operátora, tu potvrdíte a váš telefon se nastaví automaticky.

Za kolik?

Za přijetí zprávy MMS neplatíte ani korunu, podobně jako za zprávy SMS. Stejně tak aktivace služby je u všech operátorů bezplatná. Cena za zaslání jedné zprávy MMS je přitom stejná v případě, že využíváte některého z paušálů nebo máte předplatní kartu. U společnosti Eurotel, Oskar a T-Mobile zaplatíte za zaslání jedné zprávy MMS shodně 10 Kč. Zprávy MMS můžete na internetu ukládat do svých alb a ještě je dále různě zpracovávat. Tato služba je také zpoplatněna.

Sony Ericsson T230

Tento mobilní telefon je vybaven velkým barevným LCD displejem (101 x 80 pixelů), který umožňuje nejenom přijímání zpráv MMS. Neobsahuje vestavěný fotoaparát, ale ten lze za cca 1500 Kč dokoupit a instalovat. Přístroj obsahuje několik pěkných barevných obrázků; ty můžete použít jako tzv. tapetu na plochu či jako startovní obrázek nebo je můžete poslat jinému uživateli. Firmware (což je tzv. operační systém mobilu) je podobný operačnímu systému v počítači – telefon obsahuje také jedno tlačítko, které má podobnou funkci jako pravé tlačítko myši. S tímto přístrojem se lze připojit k síti GPRS nebo k WAP. Disponuje mnoha vyspělými funkcemi, jako je nahrávání a komponování zvuků (obojí lze poté využít jako originální zvonění). Polyfonní vyzvánění je samozřejmostí. K navigaci slouží pětisměrné tlačítko (vypadá jako joystick). Na tomto mobilním telefonu si lze zahrát tři různé hry, které jsou skutečně pěkně graficky zpracovány – k jejich ovládání slouží číselné klávesy a pětisměrné tlačítko. Navíc díky GPRS si lze stáhnout ještě další hry. Tento mobilní telefon má rozměry 101 x 43,9 x 18 mm a zaplatíte za něj (bez fotoaparátu) kolem 5000 Kč. Jedná se o novinku, která by se co nejdříve měla začít prodávat i u nás.

Alcatel OT 735

Tento mobilní telefon byl uveden na trh v létě, takže se jedná také o horkou novinku. Vypadá velmi elegantně – část krytu je z kovu a zbytek je sice z plastu, ale jako kovový vypadá. Pro zprávy MMS slouží dostatečně velký displej s pěkným rozlišením a barevností. Telefon si lze jednoduše personalizovat – lze tedy přidávat obrázky na tapetu, nastavit si úvodní obrázek, přidávat obrázky (např. fotografie) ke jménům svých známých v seznamu kontaktů apod. Fotoaparát je součástí mobilního telefonu a fotografie lze upravovat – třeba přidat vtipný rámeček, snímky zmenšit, zvětšit a aplikovat na ně určité filtry. Fotografii můžete pořídit také samospouští. Ve složce s obrázky

inzerce

najdete také dostatečné množství dalších obrázků, které můžete použít k personalizaci nebo které můžete někomu zaslat. Součástí mobilního telefonu je také tzv. skladatel (pro skládání vlastních melodií) a diktafon, pomocí kterého můžete nahrát krátké poznámky. Mobil disponuje třemi hrami: jejich hraní je velmi snadné, protože mobil se při hraní drží na šířku a jednoduše se ovládá. Tento model má infračervený port (ten však slouží pouze k odesílání vizitek) a přijde vás na 7500 Kč.

Siemens S55

Tento mobilní telefon je k dispozici na našem trhu již rok, ale rozhodně si v ničem nezadá s oběma předchozími modely. Také tento telefon můžete zakoupit samostatně nebo s externím fotoaparátem, který se k telefonu připojuje pomocí konektoru na spodní straně přístroje. Telefon bez fotoaparátu pořídíte za cenu do 7000 Kč a komplet seženete za méně než 8000 Kč. Telefon je vybaven většinou moderních funkcí, jako je např. připojení k síti prostřednictvím WAP nebo GPRS. Prostřednictvím telefonu můžete také zasílat a přijímat e-mailové zprávy nebo jej propojit s jinými přístroji pomocí infračerveného portu (IrDA) nebo za použití modernější technologie Bluetooth. Tento model disponuje i řadou dalších zajímavých a užitečných funkcí, jako je např. hlasový zápisník, polyfonní vyzvánění nebo kalendář. Kromě obvyklých her najdete v telefonu i názorné animace, které vám předvedou, jak si správně protáhnout tělo.

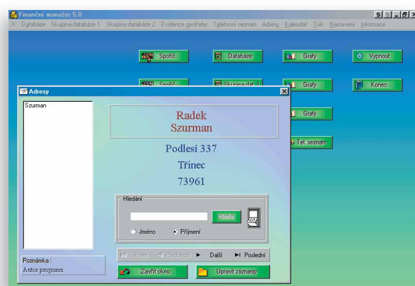
-mia

Hity PPK CD 22/2003

Vítáme vás u dvaadvacátého CD v roce 2003. Hlavním tématem tohoto CD je domácí kancelář. V rubrice Programy/Kancelář najdete 30 freewarových programů, které se vám mohou hodit při práci v kanceláři. Připravili jsme pro vás také několik her (viz rubrika Programy/Hry) a několik čísel časopisu Počítač pro každého v elektronické podobě (viz rubrika PPK plus/Časopisy).

Finanční manažer 2003 5.0

shareware

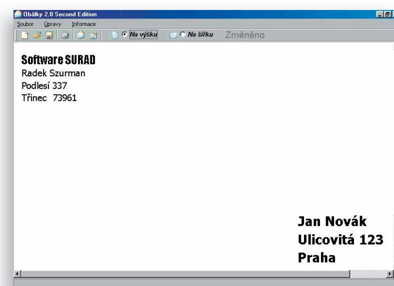

Finanční manažer je program, který slouží k denním záznamům vašeho finančního stavu (domácí účetnictví). Obsahuje čtyři druhy grafů, a to klasické křivkové, dále sloupcové, trojrozměrné sloupcové a koláčové. Dále obsahuje telefonní seznam, databázi adres, kalendář a kalkulačku. Program má bohaté možnosti nastavení.

rubrika na CD: programy/kancelář

Obálky 2.0

freeware

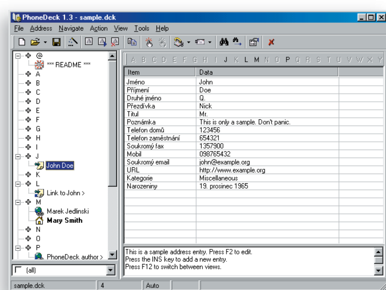
Tento program slouží k tisku adres nejen na obálky, ale i na podací lístky, poštovní poukázky apod. Jednoduše zadáte velikost obálky a pak dosadíte adresy. Tyto adresy lze uložit a zpětně otevřít. Při tvorbě máte před sebou neustále náhled obálky. Přesun textů lze provádět pomocí technologie „táhni a pusť" a lze používat také klávesové zkratky.

rubrika na CD: programy/kancelář

PhoneDeck 1.3

freeware

Kvalitní program pro správu kontaktů. Kontakty lze snadno zadávat, třídit, prohlížet a vyhledávat. PhoneDeck je vhodný pro použití

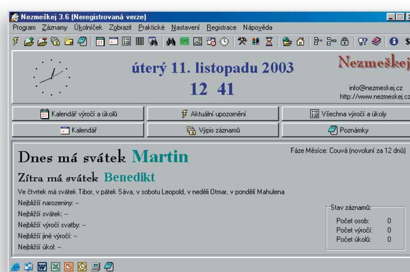
v domácnostech a v malých kancelářích. Pomocí něj můžete snadno spravovat menší množství kontaktů. Pro rozsáhlejší použití ve firmách je vhodnější zvolit výkonnější program.

rubrika na CD: programy/kancelář

Nezmeškej 3.6

shareware

Program Nezmeškej, který je možné používat jak v české, tak i ve slovenské verzi, vás bude předem upozorňovat na blížící se svátky,

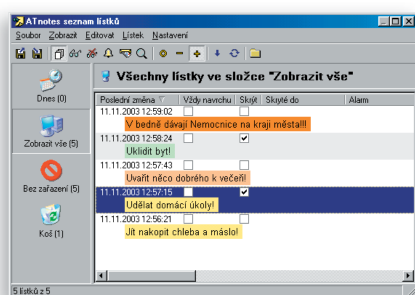

narozeniny a jiná výročí, ale také na libovolné úkoly či jiné události. Časový předstih upozorňování je možno volit pro každé výročí i úkol individuálně. Program je shareware.

rubrika na CD: programy/kancelář

ATnotes 9.3

freeware

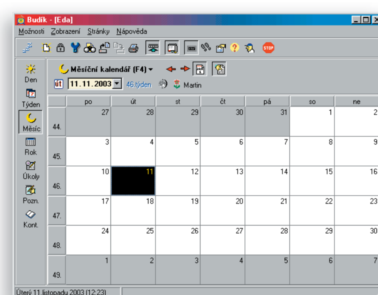

Program ATnotes je obdoba tzv. „post-it štítků", které si můžete umístit přímo na pracovní plochu operačního systému Windows. Lze měnit typ písma, barvu pozadí i barvu rámečku. Můžete také využít akustického nebo vizuálního alarmu. V programu lze aktivovat české nabídky (blíže viz informace na CD).

rubrika na CD: programy/kancelář

Budík 1.08+

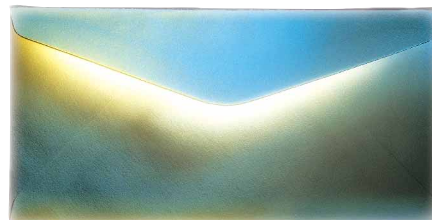
freeware

Budík je osobní organizér, tzn. program pro správu osobních údajů uživatele. Těmito údaji mohou být různé zápisky, časové plány, úkoly, adresy, seznamy kontaktů nebo obecné poznámky. Budík umí tato data přijímat, spravovat, zobrazovat a připomínat podle nastavení uživatele, dokáže je konvertovat, tisknout apod.

rubrika na CD: programy/kancelář

Kolegyni se nějak podařilo přemístit šedý pruh s tlačítkem Start ze spodní části obrazovky na její pravý okraj. Když za pruh zatáhnu myší, zvětšuje se, ale nepohne se.

Šedý pruh se označuje jako hlavní panel. Zatáhnete-li myší za jeho okraj, zvětšíte tím jeho šířku.

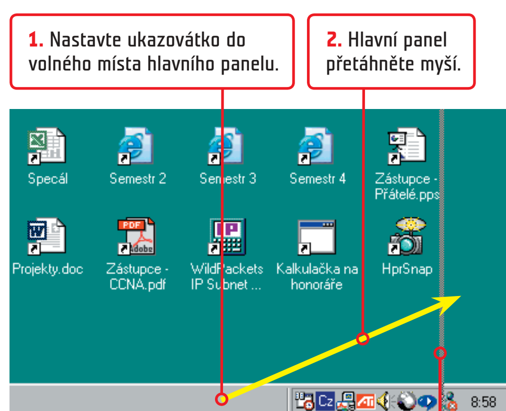
Chcete-li hlavní panel přemístit, je třeba nastavit myš na prázdné místo uvnitř tohoto panelu. Poté myší přetáhněte panel k tomu okraji obrazovky, u kterého chcete hlavní panel zobrazovat. Přiblíží-li se myš dostatečně blízko, hlavní panel změní svou polohu (obr. 1).

Používáte-li Windows XP, může být panel uzamčen. To zjistíte tak, že kliknete pravým tlačítkem myši na volné místo hlavního panelu. V místní nabídce pak zkontrolujte, zda je položka **Uzamknout hlavní panel** zaškrtnuta. Panel uzamknete nebo odemknete kliknutím na tuto položku (obr. 2).

To, zda je panel odemčený, poznáte také podle jeho vzhledu (obr. 3).

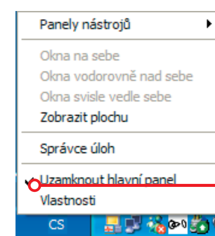
1. Nastavte ukazovátko do volného místa hlavního panelu.

2. Hlavní panel přetáhněte myší.

Obr. 1. Hlavní panel Windows 98.

Nové umístění hlavního panelu ukazuje šedá čára.

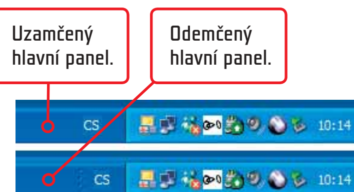

Je-li tato položka zaškrtnuta, je hlavní panel uzamčen.

Obr. 2. Místní nabídka Windows XP.

Uzamčený hlavní panel.

Odemčený hlavní panel.

Obr. 3. Hlavní panel Windows XP.

Potřebuji ve Windows XP vypnout automatické přehrávání CD.

Otevřete složku *Tento počítač* a klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu CD mechaniky.

Z místní nabídky vyberte příkaz **Vlastnosti**.

V dialogovém okně nejprve klikněte na záložku **Přehrát automaticky**. Na kartě pak klikněte na položku **Vyberte akci, kterou chcete provést** a poté na položku **Neprovádět žádnou akci**.

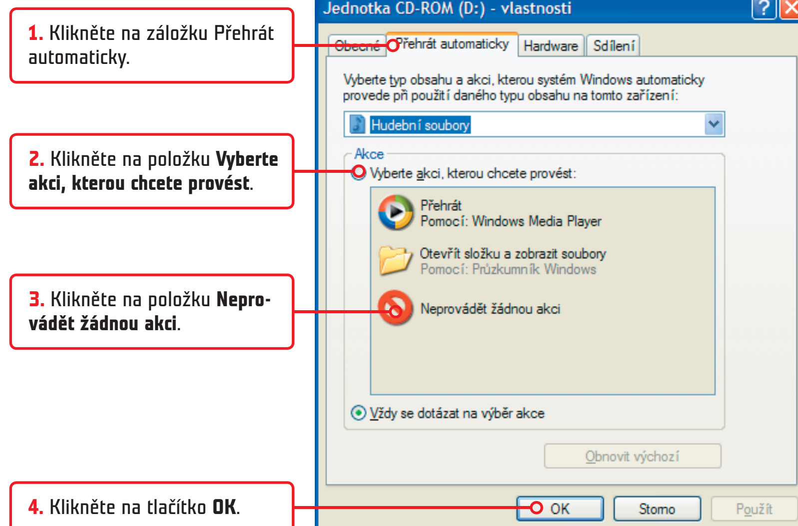
Dialogové okno uzavřete kliknutím na tlačítko **OK** (obr. 4).

1. Klikněte na záložku Přehrát automaticky.

2. Klikněte na položku **Vyberte akci, kterou chcete provést**.

3. Klikněte na položku **Neprovádět žádnou akci**.

4. Klikněte na tlačítko **OK**.

Obr. 4

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 26. 11. 2003.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Foto: Martin Tryscuk
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Cool Logo Mobil.
Sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
recepce A, 5. patro.

Vážená redakce,
s politováním musím konstatovat, že v 17. čísle Počítače pro každého máte hrubou technickou chybu u článků věnujících se TV kartám určeným pro PC: V ČR se odjakživa (a to i po přechodu z obrazové normy SECAM na PAL) vysílá zvukový doprovod v normě D/K, a nikoliv v normě B/G, jak píšete. Norma B/G se provozuje v západní Evropě mimo území Velké Británie, kde se používá norma I. Norma B/G se též používá na našem území v kabelových TV a na výstupech modulátorů satelitních přijímačů a videí v domácnostech.
S pozdravem Petr Petrášek

Děkujeme za upozornění na chybu, máte pravdu, v ČR se skutečně používá zvuková norma PAL DK. U kabelových televizí se lze setkat i s normou PAL BG, a proto televizory prodávané v ČR jsou vybaveny tak, aby mohly přijímat signál v obou těchto normách. Také většina TV karet obě tyto normy podporuje, takže není problém naladit televizní vysílání ať už z běžné antény, nebo z kabelové TV. Rozdíl mezi normami PAL B/G a PAL D/K je v odstupu signálu obraz/zvuk – u normy DK je odstup zvuku 6,5 MHz, u normy BG je to 5,5 MHz. V článku „Televize a rádio v počítači" jsme normu PAL BG pro příjem TV signálu uvedli chybně, za což se vám i ostatním čtenářům omlouváme.

-mse

Mám na počítači nainstalovány operační systémy Win 98 a Win XP a při prohlížení internetu ve Win XP nejde poslouchat hudba z přehrávače (Windows Media Player, MV2Player); zvuk se přeruší, jakmile se začne vytáčet číslo. Zároveň není slyšet vytáčení ani připojování. Dají se oba tyto problémy řešit? Neděje se to však, pokud se připojuji ve Win 98.

Problém může být v tom, že Windows XP hledají ovladač ke zvukovému čipu nebo hledají aktualizaci programu Windows Media Player či zvukový a obrazový kodek. Ujistěte se, že máte ke zvukovému čipu správné ovladače. U Windows Media Playeru lze doporučit automatickou aktualizaci programu (programy pod Windows XP ji často vyžadují při prvním spuštění programu), aby se nainstaloval novější kodek, který je potřebný pro přehrání souboru. Abyste zabránil automatickému připojování k internetu, vypněte v programu Media Player možnost vyhledávání novějších verzí na internetu.

-mse

Příští číslo vyjde 10. prosince 2003

Připojte se anonymně!

Pokud jste se doposud chtěli připojit k internetu, museli jste se různě registrovat a zadávat některé osobní údaje. To dnes již zcela neplatí – stačí znát univerzální přihlašovací heslo a telefonní číslo, a k některým poskytovatelům připojení (tzv. providerům) se připojíte anonymně. Tyto poskytovatele vám představíme příště.

PPK CD 23/2003 – nejlepší programy

Na příštím CD najdete kolekci nejlepších programů. Ty budou rozděleny do těchto kategorií: Grafika, Hudba a video, Kancelář, Tvorba WWW stránek, Internet, Správce souborů, Archivace a Zálohování dat.

Digitální fotoaparát pod stromeček

Testujeme pro vás kompaktní digitální fotoaparáty, které se určitě budou výborně vyjímat pod vánočním stromečkem. Máte-li připraveno deset až patnáct tisíc korun a chcete je investovat do podobného přístroje, rozhodně si přečtěte, podle čeho se při nákupu rozhodovat a jaké jsou parametry nejnovějších modelů v této cenové kategorii.

